

Priručnik za sudije

ZAKON O STEČAJU NA KOSOVU

IN COOPERATION
WITH:

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

Creating Markets, Creating Opportunities

IZJAVA O OGRANIČAVANJU ODGOVORNOSTI

Ovaj Priručnik napisali su konsultanti Međunarodne finansijske korporacije (IFC) - članice Grupacije Svetske banke, koji su se potrudili najbolje što su mogli u ostavljenom roku, za pružanje usluga visokog kvaliteta zasnovanih na informacijama dobijenim iz šireg spektra izvora.

Mišljenja i zaključci sadržani u ovoj publikaciji ne odražavaju nužno gledišta IFC-a, Grupacije Svetske banke, njihovog upravnog odbora, odnosno zemalja koje predstavljaju. IFC ne daje nikakve tvrdnje niti garancije u pogledu potpunosti ili tačnosti informacija sadržanih u ovom Priručniku, niti u pogledu rezultata koji bi se mogli dobiti ukoliko bi se sledile u njemu date preporuke.

Ovu publikaciju podržava Državni sekretarijat za ekonomska pitanja (SECO). Mišljenja i zaključci sadržani u ovom izdanju neće biti pripisani i ne oslikavaju nužno gledište SECO.

Distribucija ovog dokumenta je ograničena, a primaoci mogu da ga koriste samo za obavljanje svojih službenih dužnosti. Sadržaj dokumenta ne može se otkriti na neki drugi način bez odobrenja IFC-a.

Priručnik za sudije

ZAKON O STEČAJU NA KOSOVU

IN COOPERATION
WITH:

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Confederation

Federal Department of Economic Affairs,
Education and Research EAER
State Secretariat for Economic Affairs SECO

IFC

**International
Finance Corporation**
WORLD BANK GROUP

Creating Markets, Creating Opportunities

SADRŽAJ

- 9 | Spisak priloga
- 10 | Predgovor
- 12 | Uvod

POGLAVLJE I: ŠTA JE STEČAJ

- 13 | Uopšteno o stečaju
- 14 | Čitanje i tumačenje Novog zakona o stečaju na Kosovu
- 14 | Opšta načela Novog zakona o stečaju
- 15 | Definicije
- 16 | Delokrug primene
- 16 | Nadležnost suda i pravni lekovi

POGLAVLJE II: GLAVNI UČESNICI I ZAINTERESOVANE STRANE U STEČAJNOM POSTUPKU

- 17 | A. Dužnik
- 18 | B. Poverioci i odbor poverilaca
- 19 | C. Zastupnik stečajne mase.
- 22 | D. Sudija

POGLAVLJE III. OTVARANJE STEČAJNOG POSTUPKA

- 23 | A. Stranke kojima je dozvoljeno da podnesu zahtev za reorganizaciju i likvidaciju
- 24 | B. Otvaranje postupka
- 25 | C. Prigovori i dokazi
- 25 | D. Odluke i žalbe

POGLAVLJE IV. DEJSTVA POKRETANJA POSTUPKA REORGANIZACIJE ILI LIKVIDACIJE

- 27 | Otvaranje predmeta
- 27 | Stvaranje stečajne mase
- 28 | Automatsko mirovanje
- 29 | Finansiranje stečajne mase posle stečajnog predloga
- 29 | Ugovori i obaveze koje obe strane tek treba da izvrše
- 30 | Ustupanje opterećene imovine iz stečajne mase

POGLAVLJE V POTRAŽIVANJA, POSTUPCI PO POTRAŽIVANJIMA KOD REORGANIZACIJE I LIKVIDACIJE

- 31 | A. Prijavljivanje potraživanja
- 32 | B. Oспорavanje i verifikacija potraživanja
- 33 | C. Dejstva verifikacije

POGLAVLJE VI STICANJE IMOVINE I POBIJANJE TRANSFERA

- 34 | Preferencijalni transferi
- 35 | Prevarni ili nekomercijalni transferi
- 35 | Neovlašćeni transferi posle podnošenja stečajnog predloga
- 35 | Nepropisno obezbeđena potraživanja
- 35 | Posledice izbegavanja transfera

POGLAVLJE VII. REORGANIZACIJA

- 37 | A. Plan reorganizacije
- 39 | B. Sadržina plana reorganizacije
- 41 | C. Potrebna većina i glasanje
- 41 | D. Ročište za reorganizaciju.
- 41 | E. Posledice potvrđivanja plana reorganizacije
- 42 | F. Pravni lekovi za nepoštovanje plana reorganizacije
- 42 | G. Zatvaranje predmeta reorganizacije

POGLAVLJE VIII: POSTUPAK LIKVIDACIJE

- 43 | A. Obavezno imenovanje upravnika
- 43 | B. Obezbeđeni poverioci ostaju obezbeđeni
- 44 | C. Prodaja imovine
- 44 | D. Rešavanje potraživanja
- 45 | E. Preinačenje predmeta likvidacije u reorganizaciju
- 45 | F. Raspodela - načelo jednakosti raspodele
- 46 | G. Prioritet potraživanja i raspodela

POGLAVLJE IX: RAZREŠENJE OD DUGOVA I POSTUPAK LIKVIDACIJE

- 47 | A. Razrešenje od dugova.
- 48 | B. Zaključenje predmeta
- 48 | C. Posebne odredbe o različitim vrstama privrednih društava

**POGLAVLJE X:
MSP I SKRAĆENI POSTUPAK**

- 50 | A. Kriterijumi za MSP
- 50 | B. Imenovanje posmatrača
- 50 | C. Promena tradicionalnog glasanja poverilaca
- 51 | D. Različit pristup utvrđivanju izvodljivosti
- 51 | E. Ukidanje pravila apsolutnog prioriteta za MSP

52 | BIBLIOGRAFIJA

Spisak priloga

- Dodatak 1:** Odluka o odbijanju predloga
- Dodatak 2:** Odluka o konsolidaciji predmeta
- Dodatak 3:** Odluka o usvajanju zahteva, otvaranju predmeta i uvođenju moratorijuma
- Dodatak 4:** Sudsko obaveštenje o otvaranju za privredni registar, registar zaloga, poresku upravu i komercijalne banke
- Dodatak 5:** Odluka o imenovanju upravnika
- Dodatak 6:** Odluka o razrešenju upravnika i imenovanje novog upravnika

Predgovor

Za IFC

Međunarodna finansijska korporacija (IFC) - članica Grupacije Svetske banke - jeste najveća globalna razvojna institucija koja se bavi privatnim sektorom na tržištima u razvoju. Radimo u više od 100 zemalja, koristeći svoj kapital, stručnost i uticaj u cilju stvaranja tržišta i mogućnosti u zemljama u razvoju. U fiskalnoj 2020. godini, uložili smo 22 milijarde dolara u privatne kompanije i finansijske institucije u zemljama u razvoju, koristeći snagu privatnog sektora da se stavi tačka na krajnje siromaštvo i da se poveća zajednički prosperitet. Za više informacija, posetite sajt www.ifc.org

Program IFC-a za rešavanja dugova i prestanak poslovanju

Regionalni program IFC-a za rešavanja dugova i prestanak poslovanju ima za cilj da unapredi sistem stečaja na zapadnom Balkanu (Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Severna Makedonija i Srbija) u periodu od 4 godine njegovog sprovođenja. IFC, članica Grupacije Svetske banke, sprovodi ovu inicijativu u partnerstvu sa vladom Švajcarske, koju zastupa švajcarski Državni sekretarijat za ekonomska pitanja (SECO). Očekivano dejstvo sprovođenja Projekta je da generiše fleksibilni i efikasni okvir i praksu za stečaj i predstečaj, koji će dovesti do očuvanja održivog poslovanja shodno načelu kontinuiteta ili do efikasne likvidacije, čime se zarobljena imovina preduzeća ponovo stavlja u produktivnu upotrebu. U dugoročnom smislu, očekuje se takođe da umani rizik kod davanja pozajmica a time da dobijanje kredita učini dostupnijim.

Naročito na Kosovu, cilj je da se promoviše mehanizam stečaja u praksi, ali isto tako i promovisanje vansudskog rešavanja predmeta i skraćenih postupaka restrukturiranja, kao u celom regionu. To će se postići uz ciljanu tehničku pomoć za:

- unapređenje primarnog i sekundarnog zakonodavstva za režim stečaja i predstečaja;
- jačanje institucionalnog okvira za stečajne upravnike;
- povećanje kapaciteta ključnih učesnika u procesu stečaja; i
- izgradnju mehanizama za promovisanje primene sistema stečaja.

Za SECO

Državni sekretarijat za ekonomska pitanja (SECO) je nadležni centar Švajcarske Federacije za sva pitanja koja se tiču ekonomske politike, uključujući ekonomski razvoj i saradnju. SECO nastoji da ostvari sveobuhvatni i održiv rast i smanjenje siromaštva u partnerskim zemljama. Aktivnosti SECO imaju za cilj da se otvori više novih radnih mesta, pojačaju trgovina i konkurentnost, da podrže efikasne institucije i usluge i da se promoviše održivi klimatski prihvatljiv ekonomski i razvoj. Za više informacija, posetite sajt www.seco-cooperation.admin.ch.

Zakon o stečaju na Kosovu je relativno nov i imao je vrlo ograničenu primenu u praksi. U toku poslednjih godina, više donatora se angažovalo u procesu reforme zakona i postupaka na Kosovu, ali su do sada samo USAID i IFC neposredno radili na Zakonu o stečaju. Sav taj trud doprineo je boljem rangiranju Kosova u Izveštaju o poslovanju kojeg priprema Svetska banka, uz znatno poboljšanje ranga prema pokazatelju rešavanja nesolventnosti.

Svakako preostaje još mnogo posla. Uz izdašnu podršku IFC-a, uspeali smo da napišemo dva priručnika konkretno posvećena Zakonu o stečaju i njegovoj primeni: Priručnik za sudije i Priručnik za stečajne upravnike. Svrha oba priručnika je da pomognu sudijama, stečajnim upravicima i drugim pravnicima koji rade na primeni novog zakona i novih postupaka.

Drago nam je što ćemo ubuduće blisko sarađivati sa svim zainteresovanim stranama na daljem unapređenju ovih priručnika i uopšte stečajne prakse na Kosovu.

Mahir Tutulji, sudija
Rukovodilac odeljenja za privredne sporove
Apelacioni sud Kosova

Uvod

U proteklom periodu snažno je istaknuta važnost stečajnog postupka zbog promena u ekonomskim trendovima koji su doveli do povećanog obima propasti kompanija. Ekonomska kriza iz 2008. godine pokazala je svima da pored podsticaja datih formiranju preduzeća, veliku pažnju treba posvetiti još i zatvaranju preduzeća. Nova ekonomska kriza koja će po svoj prilici proisteći posle blokade izazvane virusom Covid-19 bolno nas podseća koliko je važno da imamo snažan sistem reorganizacije za održive firme sposobne da opstanu kroz finansijske teškoće kao i snažan sistem likvidacije da brzo zatvori firme nesposobne da opstanu. Više nego ikad ranije, sistem nesolventnosti treba videti kao uspešan alat koji će u rukama sudija, pravnika praktičara, poslovnih ljudi i drugih bitnih učesnika u raznim industrijama da ostvari efikasno restrukturiranje i izlazak.

Prvi zakon koji je na Kosovu uređivao stečaj privatnih pravnih lica usvojen je aprila 2003. godine a proglasio ga je Specijalni predstavnik Generalnog sekretara (SPGS) kao Uredbu br. 2003/7 Misije Ujedinjenih nacija na Kosovu (UNMIK) (u daljem tekstu: „**Prvi zakon o stečaju**“). Taj Zakon dopunjen je Zakonom br. 02/L-115 iz 2008. godine, samo u delu kojim određuje prioritarno pitanje Poreske uprave Kosova kao poverioca.

Ministarstvo trgovine i industrije („MTI“) je 2014. godine započelo proces reforme Prvog zakona o stečaju, uz podršku Kosovskog programa za sprovođenje Zakona o ugovorima („SZU“) u sklopu Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Novi Zakon o stečaju postao je 2015. godine deo zakonodavnog programa, tako da je 7. jula 2016. godine Skupština Kosova usvojila Zakon br. 05/L-082 o stečaju („**Novi zakon o stečaju**“).

Regulatorni okvir za stečaj je sve do 2016. godine bio rascepan i slab, sudovi su već imali uvedene registre za stečajne predmete ali nisu vodili postupke zbog nesolventnosti. Jedini izuzetak bio je predmet koji je vođen na osnovu Prvog zakona o stečaju. Usled odsustva opšte prakse u predmetima stečaja i zbog stupanja na snagu novog Zakona, ukazala se potreba da se sačini priručnik radi lakše primene zakona.

Poglavlje I:

Šta je stečaj

Uopšteno o stečaju

U vremenima ekonomske krize veći su izgledi da se kompanije nađu u teškoj finansijskoj situaciji. U nekim slučajevima one ne mogu da ispune svoje obaveze i ne mogu da isplate svoja dugovanja u celosti. Često su u obavezi da prijave stečaj ili zatraže zaštitu od tog sistema. Stečaj je pravni postupak u kojem oni dužnici koji ne mogu da otplate svoje neizmirene (ili nastupajuće) dugove imaju mogućnost da zatraže pravnu zaštitu od izvršnih radnji svojih poverilaca, pokušaju da preokrenu tokove nabolje i pronađu efikasno kolektivno rešenje za svoju nesolventnost.

Stečaj pruža dragocene prednosti kako poveriocima tako i dužnicima. U trenutku kad dužnik podnese svoj zahtev, automatski nastaje mirovanje za poverioce (poznato i kao moratorijum na potraživanja), koje zaustavlja svaki pokušaj naplate, parnice, izvršenja i tome slične radnje. Poverioci ili zainteresovana strana mogu da traže od suda da ukine mirovanje pod određenim ograničenim okolnostima, ali je teško doseći standard da bi se u tome uspeo. Među tim ograničenim slučajevima je kad dužnik ne obezbedi zaštitu vrednosti imovine ili poveriočevog založnog prava, ili kad poverilac dokaže da iznos obezbeđen založnim pravom prelazi vrednost imovine koja je data kao zaloga.

Sud ima široka ovlašćenja da kontroliše sva pitanja koja se tiču imovine dužnika, kao što su:

- da pauzira druge tužbe mimo stečajnog postupka ako se tiču imovine
- da okupi zajedno sve koji imaju udeo u imovini kompanije tako da dužnik bude u stanju da efikasnije rešava sva potraživanja prema njemu.

Jasno je da stečaj daje dužnicima znatnu moć da preurede svoje poslove i poslovanje. Međutim, ono što mnogi ne shvataju jeste da je ta moć postavljena u ravnotežu snažnim zaštitama za poverioce. Zakon o stečaju zahteva od dužnika da otkrije važne informacije o svom poslovanju i nameće stroge provere dužnikovih radnji. Na primer, dužnik mora da podnese informacije o svim svojim aktivama i pasivama, prisustvuje davanju iskaza sa poveriocima i traži odobrenje od suda pre nego što preduzme brojne radnje mimo redovnog toka poslovanja. Shodno odredbama o reorganizaciji, dužniku je dozvoljeno da zadrži imovinu u svom posedu i da nastavi da posluje. Poverioci koje brine da li je dužnik u stanju da očuva vrednost imovine mogu da zatraže od suda da imenuje upravnika koji će da preuzme kontrolu. **Poverioci mogu čak da predlože da se predmet odbaci ako veruju da dužnik zloupotrebljava stečajni postupak (Lindsey Simon, 2019).**

Zakon o stečaju ustanovljava odbor poverilaca - onih bez imovine koja bi potkrepila njihova potraživanja - koji nastupa u ime podnosilaca zahteva koji verovatno nisu obuhvaćeni u predmetu. Ova kao i druge odredbe pridodaju meru pravičnosti situaciji koja je sama po sebi nepravična. Iako je dužnik onaj koji sedi za volanom, brojni drugi učesnici imaju moć da se postaraju da kompanija poštuje pravila koja važe na putu (Lindsey Simon, 2019).

Ako kompanije nisu u stanju da prevaziđu svoje finansijske ili teškoće u poslovanju, reorganizacija im neće doneti preporod već samo odložiti neizbežnu propast, često na uštrb vrednosti koja bi se mogla povratiti ako bi odmah otišle u likvidaciju. Prema zakonu, likvidacija je proces kojim se zatvara kompanija (ili njen deo), pri čemu se njena aktiva i imovina preraspodeljuju do iznosa vrednosti dobjene od prodaje (unovčavanja) aktive date kompanije. Likvidacija se može još shvatiti i kao prestanak ili raspuštanje, iako je raspuštanje u tehničkom smislu završna faza likvidacije.

Čitanje i tumačenje Novog zakona o stečaju na Kosovu

Novi zakon o stečaju sastavljen je od devet poglavlja, što omogućava lakše snalaženje i razumevanje:

POGLAVLJE 1 – Opšte odredbe, administrativna pitanja i definicije;

POGLAVLJE 2 – Ubrzani postupak za objekte za mala i srednja preduzeća i unapred dogovorene planove;

POGLAVLJE 3 – Pokretanje postupka i otvaranje predmeta;

POGLAVLJE 4 – Pravne posledice otvaranje predmeta;

POGLAVLJE 5 – Potraživanja poverilaca;

POGLAVLJE 6 – Reorganizacija;

POGLAVLJE 7 – Likvidacija;

POGLAVLJE 8 – Otpust od dugova i zatvaranje predmeta;

POGLAVLJE 9 – Odredbe o prekograničnom stečaju;

Opšta načela Novog zakona o stečaju

Opšta načela Novog zakona o stečaju nabrojana su u članu 4.1. Pravac koji postavljaju ta načela usmeravaće sud u tumačenju i primeni Novog zakona o stečaju. Organizovana su u tri grupe: Načela koja važe u postupku likvidacije, koja važe u postupku reorganizacije i opšta načela u stečaju.

U postupku likvidacije, kompanija obustavlja sve poslove i prestaje sa radom. Zaposleni bivaju otpušteni, a oni među njima kojima se duguju zarade i naknade postaju poverioci. Imenuje se likvidacioni upravnik čiji je zadatak da likvidira (proda ili na drugi način unovči) svu aktivu i imovinu kompanije i preispita potraživanja koja podnesu poverioci kompanije. Gotovinu koju ima kompanija, novac stečen prodajom aktive i dobiti od svih parnica započasnih u ime kompanije, imenovani poverenik koristi da plati troškove upravljanja postupkom likvidacije a zatim, u meriu u kojoj preostane sredstava, isplaćuje poverioce čija su potraživanja odobrena ili dozvoljena, uključujući zaposlene sa neisplaćenim platama i naknadama, prema redosledu prioriteta utvrđenih Zakonom o stečaju. Prvo se isplaćuju obezbeđena potraživanja, zatim troškovi upravljanja stečajem, pa prioriteta neobezbeđena potraživanja koja mogu da obuhvate sva ili deo potraživanja zaposlenih na ime plata i naknada i, na kraju, opšta neobezbeđena potraživanja (City Bar Justice Center; New York City Bar, 2016). Zarad navedenog, Zakon o stečaju propisuje nekoliko načela koja važe za postupak likvidacije, među kojima su:

- Hitnost postupka;
- Zastoj odnosno prekid postupka nije dozvoljen;
- Ostvarenje najvećeg mogućeg povraćaja poveriocima;
- Jednakost raspodele na poverioce istog isplatnog reda;
- Kad je dužnik pravno lice, po zaključenju postupka likvidacije ono više ne može da bude vlasnik svoje imovine i biće brisano kao aktivno preduzeće iz KAPR;
- Kad je dužnik fizičko lice, po zaključenju postupka likvidacije on ili ona više ne može da bude vlasnik svoje poslovne imovine koja je bila predmet stečajnog postupka;
- Kad fizičko lice ode u stečaj, to se evidentira u privrednom registru prilikom svake nove registracije nekog preduzeća od strane dužnika i članova uže porodice tokom pet (5) godina od dana zaključenja stečajnog postupka, a činjenica da je fizičko lice otišlo u stečaj biće uneta u Kreditni registar Centralne banke Republike Kosovo;

U postupku reorganizacije, kompanija ostaje u poslu i nastoji da se reorganizuje i izađe iz stečaja kao finansijski zdrava kompanija. Mnogi od zaposlenih mogu da ostanu da rade i primaju zaradu i naknade zarade. Međutim, neki će možda biti otpušteni. Ako se otpuštenim zaposlenima duguju plate i naknade, oni postaju poverioci kompanije. Uprava kompanije obično zadržava kontrolu, ali mora da pribavi odobrenje suda za skoro sve važnije poslovne odluke (City Bar Justice Center; New York City Bar, 2016). Cilj reorganizacije je da kompanija u toku stečaja preduzme korake da se finansijski oporavi, na primer, prodajom svoje aktive i zatvaranjem poslovnih lokacija, te da zatim potvrdi plan reorganizacije koji dozvoljava kompaniji da izađe iz stečaja sa restrukturisanim dugovanjima i kao finansijski zdravo preduzeće. Poveriocima se daje prilika da glasaju o kompanijinom planu pre nego što sud razmatra njegovo potvrđivanje. U određenim okolnostima, odbor poverilaca ili čak pojedinačni poverioci mogu da predlože drugačije planove ako nisu saglasni sa kompanijinim predlogom plana. Ako se uvidi da kompanija neće moći da potvrdi plan reorganizacije, ona može da predloži plan likvidacije odnosno da predmet preinači u likvidaciju. U skladu sa tim, Zakon propisuje sledeća dva načela koja važe za postupke reorganizacije:

- Kao minimum, da se radna mesta sačuvaju, ili otvore nova;
- Da se održi ili očuva vrednost imovine;

Načela kojima se vode svi postupci:

- Nema umanjenja prava poverilaca niti obaveza dužnika, osim kad je tako propisanom Zakonom;
- Nema umanjenja niti menjanja stvarnih prava obezbeđenih poverilaca ili drugih poverilaca;
- Zastupnik stečajne mase preuzima u svoju državinu svu imovinu, materijalnu ili nematerijalnu, koja je predmet svih prava i potraživanja;
- U slučaju dužnika fizičkih lica, samo onu imovinu koja je korišćena u dužnikovoj firmi ili založena za potrebe te firme;
- Potraživanja dospevaju na datum otvaranja predmeta;
- Poštovanje načela ograničene materijalne odgovornosti deoničara i partnera sa ograničenom odgovornošću, osim u slučajevima kad neki pravni posao ili garancija uređuju ograničenu materijalnu odgovornost.

Definicije

Na prvi pogled, Zakon o stečaju koristi neke koncepte i izraze koji ne moraju biti poznati svima koji ga koriste, uglavnom zato što nema prakse u ovoj oblasti. Član 3. i dalji članovi Zakona daju razjašnjenje svakog koncepta, osim koncepta privrednog društva, za koji se Zakon o stečaju poziva na važeći Zakon o privrednim društvima. Oni daju posebno značenje tim konceptima u samom zakonu. Izuzetno je bitno slediti te definicije prilikom čitanja zakona da bi se isti mogao verno tumačiti.

Delokrug primene

Član 2. definiše delokrug primene Zakona. Svako privredno društvo može biti dužnik (videti str. 13, deo A ovog Priručnika za definiciju privrednih društava), osim pravnih lica taksativno isključenih u članu 6.2 novog zakona, zbog toga što postoji poseban stečajni postupak za ta pravna lica.

Postupci **odvojeni** od delokruga ovog zakona primenjuju se:

- na sve vrste finansijskih institucija (banke, osiguravajuća društva, nebankarske finansijske institucije, mikrofinansijske institucije i penzione fondove), u skladu sa Zakonom br. 04/L-093 o bankama, mikrofinansijskim institucijama i nebankarskim finansijskim institucijama, Zakonom br. 05/L-045 o osiguranju i Zakonom br. 04/L-018 o penzionim fondovima Kosova (izmenjenim i dopunjenim);
- na društvena preduzeća, u skladu sa Zakonom br. 04/L-034 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju the Privatization Agency of Kosovo (izmenjenim i dopunjenim) i Zakonom br. 04/L-03 o reorganizaciji određenih preduzeća i njihove imovine.

Međutim, ne postoji procedura za stečaj javnih preduzeća i ona su izuzeta od primene Zakona o stečaju na Kosovu.

Nadležnost suda i pravni lekovi

Član 8. Zakona o stečaju daje isključivu nadležnost Odeljenju za privredne sporove Osnovnog suda u Prištini kao prvostepenom sudu, dok sve žalbe rešava Odeljenje za privredne sporove Apelacionog suda.

Drugi sudovi i druga sudska odeljenja ni u kom slučaju i ni pod kojim okolnostima ne mogu da vrše nadležnost u stečajnom postupku.

Prema Zakonu o stečaju, nisu dopušteni vanredni pravni lekovi inače dostupni u građanskom postupku (kao što su revizija pred Vrhovnim sudom i zahtev za ponavljanje postupka), tako da se celokupna procedura po pravnim lekovima okončava u Odeljenju za privredne sporove Apelacionog suda Kosova.

Iako su žalbe dopuštene kao pravni lek, mora se imati na umu da žalba ne može da se podnese za svako potraživanje o kojem odluči Osnovni sud. Razlog je uglavnom to što zakon propisuje da je stečajni postupak hitan, da nije dopušten zastoj ni prekid postupka i da je potrebno održati odnosno očuvati vrednost imovine, u skladu sa načelima iz Zakona o stečaju propisanim u članu 4. Zakona. Štaviše, član 8. stav 5. Zakona o stečaju propisuje da žalba na odluku prvostepenog suda ne utiče na procesne radnje koje naloži sud, osim ukoliko Apelacioni sud ne odluči drugačije. Apelacioni sud ima 15 dana da odluči o svakom pitanju povezanom sa stečajnim postupkom.

Poglavlje II:

Glavni učesnici i zainteresovane strane u stečajnom postupku.

Iako bi više kategorija ljudi i pravnih lica moglo da igra važne uloge u stečajnom postupku, kao što su neka zainteresovana strana, uključujući dužnika, zastupnika stečajne mase, odbor poverilaca, vlasnika kapitala, poverioca ili bilo kojeg zastupnika stečajne mase, koji mogu da pokrenu neko pitanje, da se pojave pred sudom i daju svoj iskaz, u većini vrsta stečajnih predmeta posebno je bitno nekoliko učesnika u stečajnom postupku. **Dva najvažnija učesnika u svakom predmetu su dužnik** (koji traži oslobađanje od dugova koje ne može da vrati), i poverioci (koji nastoje da brzo i efikasno naplate što više od onog što im se duguje) (Kevin M. Lewis, 2018).

Sve stranke koje imaju neki interes u stečajnom postupku, osim sudije, nazivaju se „zainteresovanim stranama“ i definisane su u članu 3. stav 1, podstav 1.35 kao "dužnici, stečajni upravnici, poverioci, vlasnici kapitala, odbori poverilaca i jedinice vlasti. Subjekti sa perifernim ili nejasno formulisanim nenovčanim interesom ne smatraju se zainteresovanim stranama. Zainteresovana strana označava svaku stranku:

- na čija imovinska ili novčana prava, obaveze i druge interese utiče stečajni postupak ili određena pitanja iz stečajnog postupka; ili
- čije pravne obaveze obuhvataju nadgledanje ili upravljanje stečajnim postupkom“

A. Dužnik

Član 3. stav 1, podstav 1.18 Zakona o stečaju definiše dužnika kao subjekta prema kojem se pokreće stečajni postupak saglasno Zakonu o stečaju. Član 6. Zakona o stečaju dalje propisuje da svako privredno društvo može da bude dužnik. Član 5. Zakona br. 06/L-016 o privrednim društvima Kosova („Zakon o privrednim društvima“) poznaje pet različitih oblika preduzeća, dva oblika stranih predstavništava preduzeća na Kosovu i dva oblika preduzeća koja su u javnoj ili u društvenoj svojini:

1. Samostalna preduzeća;
2. Opšte partnerstvo;
3. Ograničeno partnerstvo;
4. Društvo sa ograničenom odgovornošću; i
5. Akcionarsko društvo;
6. Filijale poslovanja inostrane poslovne organizacije na Kosovu;
7. Predstavništvo inostrane poslovne organizacije na Kosovu;
8. Javna preduzeća u skladu sa važećim Zakonom o javnim preduzećima; i
9. Društvena preduzeća pod upravom Kosovske agencije za privatizaciju.

Na osnovu člana 6. stav 2 Zakona o stečaju, oblici preduzeća navedeni u tačkama 8. i 9. i sledeća pravna lica **NE MOGU** da budu dužnici:

- Republika Kosovo;
- državne institucije;
- bilo koja „finansijska institucija“ definisana kao takva Zakonom koji uređuje banke, mikrofinansijske institucije i nebankarske finansijske institucije;
- bilo koje „osiguravajuće društvo“ ili „posrednik u osiguranju“ kojem je licencu izdala i čiji rad uređuje Centralna banka Republike Kosovo;
- bilo koji „penzioni fond“ ili provajder penzionog fonda kojem je licencu izdala i čiji rad uređuje Centralna banka Republike Kosovo;
- društvena preduzeća i preduzeća pod upravom Kosovske agencije za privatizaciju;
- javna preduzeća kako su definisana Zakonom o javnim preduzećima ili nekim budućim zakonom.

Zakoni koji uređuju stečaj subjekata koji nisu kvalifikovani dužnici shodno Zakonu o stečaju, dati su u Poglavlju II - Delokrug primene, koji je deo ovog Priručnika.

B. Poverioci i odbor poverilaca

Odbor poverilaca je predstavničko telo koje štiti interese poverilaca i prati vođenje stečajnog predmeta.

Na osnovu člana 67. Zakona o stečaju, **odbor poverilaca u postupku reorganizacije** ima više prava i obaveza, a to su:

- da prima primerak mesečnog izveštaja od administratora u isto vreme kad i sud;
- da prima obaveštenja o predlozima i drugim zahtevima za sudskim radnjama koji bitno utiču na prava poverilaca;
- da na svoju sednicu pozove dužnika ili njegove predstavnike koji su obavezni da odgovaraju na pitanja u vezi sa dužnikom;
- da informacije koje je dobio podeli sa poveriocima koji nisu članovi tog odbora;
- da sačini preporuke o bilo kom planu reorganizacije o kojem će od poverilaca biti zatraženo da glasaju;
- sva druga prava i obaveze koji su izričito propisani zakonom ili se njime implicitno podrazumevaju.

Na osnovu člana 91. Zakona o stečaju, **odbor poverilaca u postupku likvidacije** sastoji se od najmanje 3 i ne više od 5 poverilaca, pri čemu se prioritet daje poveriocima koji imaju najveća neobezbeđena potraživanja. Ako ima manje od 3 takvih poverilaca koji bi hteli da rade u odboru, odbor se neće formirati. Prava i obaveze odbora poverilaca obuhvataju sledeće:

- da primi kopiju svih pisama koje dužnik u ličnoj upravi pošalje sudu, u isto vreme kad i sud;
- da zaposli stručna lica po istom osnovu i uz ista ograničenja koja važe za administratora kad zapošljava takva lica;
- da primi obaveštenja od suda i odluke suda koje utiču na prava poverilaca;
- da na svoju sednicu pozove dužnika ili njegove predstavnike koji su obavezni da odgovaraju na pitanja odbora poverilaca u vezi sa predmetom¹;
- uz odobrenje suda, a nakon administratorove najave da to neće uraditi, da pokrene radnju da pobije neku transakciju shodno Poglavlju IV Zakona o stečaju;
- da podeli pristup informacijama koje je dobio sa poveriocima koji nisu članovi odbora; i
- sva druga prava i obaveze koje sud odredi.

¹ Na osnovu člana 91. stav 3, podstav 3.4, smatraće se da je svaki odgovor dužnika ili njegovog predstavnika izjava data pod zakletvom.

C. Zastupnik stečajne mase.

Za razliku od starog zakona, Novi zakon o stečaju uvodi zastupnika stečajne mase kao novi koncept, zajedno sa mogućnošću da dužnik ostane u ličnoj upravi svoje imovine. Sledstveno tome, sa novim zakonom postoje tri grupe funkcija zastupnika stečajne mase, u zavisnosti od toga da li stečajni predmet predstavlja slučaj reorganizacije ili likvidacije:

1. Dužnik u ličnoj upravi
2. Stečajni upravnik
3. Posmatrač (stečajni upravnik imenovan kao posmatrač, u slučajevima lične uprave dužnika)

U postupku likvidacije, stečajni upravnik je zastupnik stečajne mase. U postupku reorganizacije, dužnik je zastupnik stečajne mase kad nastupa kao dužnik u ličnoj upravi. U slučajevima kad sud imenuje stečajnog upravnika, taj upravnik treba da bude zastupnik stečajne mase u reorganizaciji.

Stečajni upravnik i stečajni posmatrač

U postupku likvidacije, upravnik ima glavnu i ujedno višestruku ulogu u upravljanju privrednim društvom u stečaju i upravljanju stečajnom masom. Pošto su njemu ili njoj data ovlašćenja da donosi odluke, upravlja i obavlja menadžerske poslove, najvažnije odluke koje donosi upravnik podležu preispitivanju od strane stečajnog suda, dok prava na pristup informacijama i pribavljanje dokumenata ili pobijanje transakcija ukoliko upravnik odbije da pobija neku transakciju, pripadaju odboru poverilaca²³.

Opšte odgovornosti upravnika obuhvataju sledeće:

- da naplati prihod od imovine iz stečajne mase koja je pod njegovom upravom i prihod od stečajne mase što je brže moguće, u interesu svih zainteresovanih strana.
- da bude odgovoran za svu primljenu imovinu;
- da saziva i predsedava svim sastancima odbora poverilaca;
- da preispita sve finansijske poslove dužnika;
- radi postizanja ciljeva, može da ispituje dokaze o potraživanjima i da se usprotivi prihvatanju bilo kog potraživanja koje je nepropisno;
- ako je primereno, da se usprotivi oslobađanju dužnika od dugovanja;
- osim ukoliko sud naloži nešto drugo, da dostavi informacije o stečajnoj masi i upravljanju stečajnom masom koje zatraži neka zainteresovana strana; i
- da pripremi završni izveštaj i sudu podnese završni račun o upravljanju stečajnom masom.

U **postupku reorganizacije MSP** na osnovu Poglavlja II Zakona o stečaju, koji se primenjuje u slučajevima kad je stečajni dužnik neko MSP (s tim da su MSP definisana u članu 11. Zakona o stečaju), sud imenuje posmatrača. Sud može da izabere posmatrača iz bilo kog kvalifikovanog veća ili spiska stečajnih upravnika. Dužnosti posmatrača obuhvataju sledeće:

- Konsultovanje sa dužnikom u pogledu dužnikove firme, njenih izgleda i sposobnosti da sačini plan koji će poverioci da prihvate.
- Preispitivanje svakog plana koji dužnik MSP podnese, da bi utvrdio da li isti predlaže ekonomski izvodljiv plan. To preispitivanje može da uradi pre ili nakon što dužnik podnese svoj plan sudu.
- Nadzor nad sprovođenjem plana nakon što bude odobren i dostavljanje pisanih izveštaja sudu o sprovođenju plana.

² Prava i obaveze odbora poverilaca u predmetu reorganizacije nabrojani su u članu 67. stav 3 Zakona o stečaju;

³ Prava i obaveze odbora poverilaca u predmetu likvidacije nabrojani su u članu 91. stav 3 Zakona o stečaju;

Za glasanje o planu reorganizacije MSP-a nužno je da dužnik obavesti posmatrača o toj odluci, s tim da zatim posmatrač ima deset (10) dana u toku kojih može da podnese sudu izveštaj sa svojim mišljenjem o izvodljivosti plana. Ako posmatrač ne podnese izveštaj o planu, sud će smatrati da je posmatrač saglasan sa planom.

U **postupku reorganizacije** generalno (uključujući postupak reorganizacije MSP), dužnik će biti zastupnik stečajne mase kad nastupa **kao dužnik u ličnoj upravi**. Za razliku od postupka likvidacije, u kojem upravnik upravlja dužnikovom imovinom da bi namirio potraživanja poverilaca, dužnik u reorganizaciji generalno ostaje u ličnoj upravi svoje imovine u toku celokupnog postupka reorganizacije i upravlja istom u korist

Proces. Kad nastupa u tom svojstvu, dužnik je poznat kao „dužnik u ličnoj upravi.“ Uz izvesne izuzetke, dužnik u ličnoj upravi može načelno da sklapa transakcije i koristi imovinu stečajne mase u redovnom toku poslovanja (Kevin M. Lewis, 2018) (kao što su radnje iz člana 33. stavovi 2 i 3 Zakona o stečaju). Međutim, svaka radnja koju dužnik u ličnoj upravi preduzme van redovnog toka poslovanja zahteva da se unapred obavesti sud, ročište i odobrenje. Radnja „van redovnog toka poslovanja“ obuhvata svaku transakciju za koju bi se moglo oceniti da je neobično, kontroverzno ili upitno da je dužnik preduzme u toku postupka svoje reorganizacije, kao na primer prodaja dužnikove imovine (Kevin M. Lewis, 2018). Član 3. stav 3, podstav 1.33 Zakona o stečaju definiše redovni tok poslovanja kao transakcije i radnje koje su za dužnika bile redovne pre nego što je podneo zahtev za otvaranje stečaja; i uobičajeni uslovi poslovanja pod kojima dužnik posluje.

U slučajevima kad sud imenuje stečajnog upravnika, taj upravnik treba da bude zastupnik stečajne mase u reorganizaciji. Na osnovu člana 64. Zakona o stečaju, dužnik će biti u ličnoj upravi u predmetu reorganizacije osim ukoliko sam dužnik ne zatraži imenovanje upravnika, bilo u trenutku otvaranja stečajnog postupka ili kasnije; ili ako sud razreši dužnika u ličnoj upravi.

Imenovanje upravnika

Sud imenuje⁴ upravnika ne kasnije od tri (3) dana, u sledećim slučajevima:

1. nakon što dužnik podnese zahtev za postupak likvidacije;
2. posle otvaranja postupka likvidacije nakon što poverioci podnesu zahtev za otvaranje stečaja;
3. posle konverzije reorganizacije u likvidaciju;
4. kad sud odluči da razreši dužnika u ličnoj upravi ili prethodno imenovanog upravnika.

Upravnik se imenuje sa spiska stečajnih upravnika koji vodi Ministarstvo pravde Kosova. Svi kandidati koji su na tom spisku smatraju se kvalifikovanim u skladu sa Zakonom o stečaju. Međutim, novi zakon propisuje i mogućnost da se angažuju međunarodni upravnici, pod uslovom da su članovi profesionalnih stečajnih udruženja na Kosovu, u Evropskoj uniji ili u Sjedinjenim Državama. Svi međunarodni upravnici treba da postanu deo tog spiska koji vodi Ministarstvo pravde tako što će Ministarstvu dostaviti dokaz o navedenom članstvu u profesionalnom udruženju.

4 Videti Dodatak 5 Odluka o imenovanju upravnika

Odgovornost stečajnog upravnika

Novi zakon izričito propisuje da upravnik neće biti lično odgovoran za gubitke koje pretrpi poverilac, dužnik, bilo koji deoničar ili partner, stečajna masa ili bilo koja druga strana, nastale kao posledica ili šteta proistekla iz odluka koje je doneo ili radnji koje je preduzeo ili nije preduzeo upravnik u sklopu svojih dužnosti, ako je isti u radu primenjivao uobičajenu pažnju i marljivost u blagovremenom izvršenju tih dužnosti.

Razrešenje stečajnog upravnika

Ako sud to oceni nužnim i osnovanim, odlučiće o razrešenju upravnika u konkretnom predmetu. Kao razlozi za razrešenje⁵, shodno Zakonu o stečaju uzimaju se u obzir, ali bez ograničavanja, sledeći:

- dokaz da upravnik ne zadovoljava kvalifikacije koje propisuje zakon; ili
- dokaz da je upravnik izvršio neko krivično delo ili prevaru u toku vođenja datog predmeta, što odovodi u pitanje poštenje i moralni integritet upravnika;
- većinom glasova svih poverilaca za razrešenje upravnika predmeta, na sastanku poverilaca sazvanom naročito u cilju razrešenja upravnika, ili ako upravnik nije na zadovoljavajući način obavljao dužnosti upravnika.

Razrešenje dužnika u ličnoj upravi

Kao što propisuje član 66. Zakona o stečaju, sud može da razreši dužnika u ličnoj upravi po svom nahođenju ili na zahtev neke zainteresovane strane, ako postoji dokaz:

- da je dužnik pre ili posle pokretanja predmeta izvršio prevaru, nepoštenu radnju ili malverzaciju;
- da dužnik ne može da profitabilno vodi svoje finansijske poslove;

da se većina aktivnih poverilaca u predmetu izjasni da želi da se dužnik razreši lične uprave.

Naknada za upravnika

Upravnik je plaćen na osnovu raspodele izvršene poveriocima. Takve isplate smatraju se administrativnim troškovima. Sud mora da odobri naknadu za uzpravnika i troškove pre isplate upravniku, na osnovu raspodele izvršene poveriocima. Naknada upravniku za pružene usluge postaje plativa tek nakon što te usluge budu izvršene i nakon što sud donese odluku o toj naknadi. Sud će da dozvoli isplatu u skladu sa ukupnom vrednošću raspodele koju upravnik izvrši zainteresovanim stranama, isključujući dužnika, ali uključujući tražioce obezbeđenih potraživanja prema sledećim iznosima:

- dvadeset pet procenata (25%) od iznosa do pet hiljada (5.000) evra;
- deset procenata (10%) od iznosa od pet hiljada i jedan (5.001) evra do pedeset hiljada (50.000) evra;
- pet procenata (5%) od iznosa od pedeset hiljada i jedan (50.001) evra do jednog miliona (1,000.000) evra;
- tri procenta (3%) od iznosa od preko jednog miliona (1,000.000) evra;
- U bilo kom slučaju, upravnik će dobiti honorar od najmanje stotinu (100) evra za svaki predmet u kojem je radio kao stečajni upravnik.

5 Videti Dodatak 5 Odluka o razrešenju upravnika

D. Sudija.

Član 8. Zakona o stečaju daje isključivu nadležnost Odeljenju za privredne sporove Osnovnog suda u Prištini kao prvostepenom sudu, dok sve žalbe rešava Odeljenje za privredne sporove Apelacionog suda.

Sud se sastoji od sudije pojedinca kad postupa u predmetu stečaja. U ovom Priručniku, sudija pojedinac se često naziva stečajnim sudijom. Stečajni **sudija** predsedava stečajnim postupkom; razgleda i odlučuje po podnescima koje podnose učesnici u stečajnom predmetu; rešava određene vrste sporova između stranaka; i obavlja druge slične poslove (Kevin M. Lewis, 2018).

Poglavlje III.

Otvaranje stečajnog postupka.

A. Stranke kojima je dozvoljeno da podnesu zahtev za reorganizaciju i likvidaciju

Dužnik u dobrovoljnom stečaju

Predmet dobrovoljnog stečaja počinje kad **dužnik** podnese zahtev sudu. Posle podnošenja dobrovoljnog zahteva, dužnik mora da podnese spiskove aktive i pasive, tekućih prihoda i troškova, izvod finansijskog stanja, pregled izvršnim ugovora i drugo (Lawson, 2020). Za dobrovoljno otvaranje postupka, dužnik podnosi ili predlog za reorganizaciju ili predlog za likvidaciju⁶.

Poverioci u nedobrovoljnom stečaju

Bilo koja dva (2) poverioca mogu da otvore nedobrovoljni predmet stečaja podnošenjem predloga sudu. Dužnik ima mogućnost da uloži prigovor. Sud treba da odmah obavesti dužnika u roku od tri (3) dana od podnošenja predloga za otvaranje stečajnog postupka. Ako dođe do toga, sud donosi rešenje o prihvatljivosti predloga i nalaže otvaranje predmeta. U suprotnom, stečaj se nastavlja⁷. Da bi sud otvorio stečajni postupak na osnovu predloga poverilaca, potrebno je da se ispune sledeća ograničenja:

1. da dužnik nije vratio dug ni jednom od poverilaca predlagača a da je svako dugovanje dospelo i plativo već najmanje devedeset (90) dana;
2. ukupan iznos dospelog duga je najmanje tri hiljade (3.000) evra; i
3. nijedan dug nije uslovan niti predmet tekućeg sudskog postupka ili tekuće arbitraže; i
4. dužnik generalno ne plaća svoja dugovanja pos dospevanju, a ukupni iznos neplaćenih dugova premašuje pet hiljada (5.000) evra.

⁶ Član 19. Zakona o stečaju propisuje sve pojedinosti koje se tiču dobrovoljnog otvaranja postupka od strane dužnika.

⁷ Član 20. Zakona o stečaju propisuje sve pojedinosti koje se tiču dobrovoljnog otvaranja postupka od strane dužnika.

B. Otvaranje postupka

Format predloga za otvaranje stečajnog postupka dat je u Prilogu 1. Pored predloga, dužnik mora još da priloži spisak svoje aktive i pasive; spisak svojih tekućih prihoda i rashoda; izvod stanja svojih finansijskih poslova; i druga dokumenta propisana zakonom. Zahtevi u pogledu priloga smišljeni su da se pribave određene informacije koje su nužne za propisno vođenje predmeta i odlučivanje po istom i da dužnikovim poveriocima budu dostupne odgovarajuće informacije za pravičnu i efikasnu raspodelu dužnikovih prihoda ili imovine, kao i da omoguće propisno vođenje stečajnog postupka. U zavisnosti od dužnikovih finansijskih prilika, od njega se može tražiti da plati taksu za podnošenje predloga (Kevin M. Lewis, 2018).

Postoji više utvrđenih zahteva za podnošenje predloga za stečaj i prateće dokumentacije.

Sadržina predloga kojeg je podneo dužnik

Zakon precizira sadržinu predloga, a izgled obrasca i sugerisani tekst istog dati su u pomenutom Dodatku 1. Ukratko, predlog za pokretanje predmeta mora da sadrži najmanje sledeće:

- Ime (naziv) dužnika i sva imena pod kojima je dužnik poslovao u vremenu od pet godina pre datuma podnošenja predloga;
- Kontakt informacije dužnika, koje moraju da sadrže najmanje njegovu adresu, broj (brojeve) telefona, fiskalni identifikacioni broj, registracioni broj preduzeća, elektronske adrese i adrese sajtova za sve veb sajtove koje održava; i
- Kad je dužnik pravno lice, sve dostupne podatke o službenicima, direktorima, članovima, menadžerima ili drugom subjektu koji vrši upravljačku ili drugu kontrolu nad imovinom dužnika, sa istim kontakt informacijama svakog takvog subjekta kao iz prethodnog podstava;
- Spisak svih poznatih poverilaca zajedno sa kontakt informacijama svakog od njih;
- Spisak svih poznatih potraživanja prema dužniku sa iznosom potraživanja, približnim datumom nastanka i podatkom da li je potraživanje osporeno, uslovno, ili dospelo;
- Potpun spisak imovine dužnika sa pouzdanom procenom vrednosti svakog pojedinačnog dela imovine. Kad je deo imovine materijalan, dužnik mora navesti gde se nalazi; kad je imovina nematerijalna, dužnik mora navesti treće lice koje u vezi sa tom imovinom ima obaveze prema dužniku i kontakt informacije tog lica, ako takvo lice postoji;
- Spisak svih transakcija van redovnog toka poslovanja u kojima je dužnik učestvovao ili bio korisnik, izvršenih ili obavljenih tokom dve godine koje su prethodile otvaranju stečajnog postupka. Za svaku takvu transakciju dužnik će navesti datum iste, kao i identitet i kontakt informacije svih stranaka u transakciji (zajedno sa naznakom da li je neka od tih stranaka insajder); i
- Spisak svih transakcija koje sadrže razmene vrednosti veće od devet stotina devedeset devet (999) evra u kojima je dužnik učestvovao ili bio korisnik, izvršenih tokom godine koja je prethodila otvaranju stečajnog postupka. Za svaku takvu transakciju dužnik će navesti datum iste, kao i identitet i kontakt informacije svih stranaka u transakciji sa naznakom da li je neka od tih stranaka insajder.

Sadržina predloga kojeg su podneli poverioci

Kad poverioci podnesu predlog za stečaj, u odnosu na podatke koje mora da priloži dužnik, oni moraju da prilože one informacije koje su im poznate ili koje logično mogu da utvrde.

Ako sud prihvati predlog poverilaca za otvaranje stečajnog predmeta, dužnik je obavezan da sudu dostavi sve informacije koje bi inače dužnik morao da priloži da je sam podneo predlog i to u roku od deset (10) dana od otvaranja predmeta.

C. Prigovori i dokazi

Dužnik prijavljuje stečaj

Kad dužnik podnosi predlog, obrazloženje za otvaranje predloga daje nakon što:

- Dužnik pribavi odobrenje najvišeg organa uprave ili drugog organa upravljanja koji je definisan statutom kompanije ili Zakonom o privrednim društvima (primer, odredbe člana 211. stav 2 Zakona o privrednim društvima zahtevaju odobrenje skupštine deoničara akcionarskog društva za otvaranje stečajnog postupka, ili člana 102. stav 2, podstav 2.6 za društvo sa ograničenom odgovornošću);
- Na osnovu analize poslovanja, dužnik će se u daljem periodu suočiti sa verovatnom nesolventnošću (član 1. stav 2, podstav 2.4 i član 19.2 Zakona o stečaju) ili ako je nesolventnost već nastupila.

Poverilac prijavljuje stečaj

Kao što piše u Poglavlju 3, Deo A, dva ili više poverioca mogu da podnesu predlog za stečaj dužnika, ako su ispunjeni određeni uslovi.

Dužnik može da se usprotivi tuđem predlogu time što uloži prigovor i dokaže da generalno plaća svoje dugove po njihovom dospeću. Kad sud odbaci predlog poverilaca, može da donese presudu protiv poverilaca predlagača za troškove postupka i advokata koje je snosio dužnik i za naknadu štete prouzrokovane tim predlogom.

D. Odluke i žalbe.

Upravljanje stečajnim predmetom vrši se na ročištu, koje bi trebalo da se održi najkasnije sedam (7) dana od dana kad stranke prime obaveštenje.

Samo zainteresovana strana koja je pogođena ili oštećena odlukom Odeljenja za privredne sporove Osnovnog suda u Prištini ima pravo da uloži žalbu Apelacionom sudu Republike Kosovo, Odeljenju za privredne sporove.

Zainteresovana strana ima pravo žalbe na konačne odluke suda koje se tiču konačnih pitanja u upravljanju stečajnim predmetom, u roku od sedam (7) *dana* od dana prijema odluke. To je ujedno u skladu sa opštim rokovima za žalbu u privrednim sporovima, koje propisuje Zakon o parničnom postupku. Žalbe koje uloži zainteresovana strana ne prekidaju nijednu procesnu radnju koju naloži Osnovni sud u Prištini, osim ukoliko Apelacioni sud ne odluči drugačije.

Razlika u odnosu na uobičajen privredni spor je u tome što Zakon o stečaju na Kosovu propisuje rok od petnaest (15) dana u kojem Apelacioni sud mora da odluči o svakom pitanju.

Korišćenje vanrednih pravnih lekova pred Vrhovnim sudom Kosova nije dopušteno, shodno članu 8. stav 7 Zakona o stečaju.

Poglavlje IV.

Dejstva pokretanja postupka reorganizacije ili likvidacije

Otvaranje predmeta

Na osnovu člana 18. Zakona o stečaju, predmet je otvoren:

- kad dužnik sam podnese predlog bilo za likvidaciju ili reorganizaciju; ili
- kad protiv dužnika drugi podnese predlog a sud, posle održavanja ročišta radi obaveštavanja dužnika, donese rešenje kojim utvrdi da predlog ispunjava sve zahteve propisane zakonom.

Otvaranje predmeta proizvodi sledeća pravna dejstva:

- stvara stečajnu masu;
- dodeljuje sudu isključivu nadležnost nad stečajnom masom i nad dužnikom;
- deluje kao mirovanje postupka (u sudskoj praksi Kosova poznato kao moratorijum);

U postupku likvidacije, otvaranje predmeta takođe:

- lišava dužnika kontrole nad njegovom celokupnom imovinom;
- dovodi do imenovanja upravnika;
- kad se ne traži imenovanje upravnika, dužniku daje sva ovlašćenja i dužnosti dužnika u ličnoj upravi; i
- kad se traži imenovanje upravnika, lišava dužnika kontrole nad njegovom celokupnom imovinom i dodeljuje tu kontrolu upravniku.

Posle otvaranja predmeta, sud će:

- U roku od dva (2) dana o otvaranju predmeta da obavesti Privredni registar, Registar zalogu, komercijalne banke, Kreditni registar pri Centralnoj banci i Poresku upravu. Obaveštenje mora da bude u pisanom obliku. Po prijemu obaveštenja, Privredni registar, Registar zalogu, komercijalne banke, Kreditni registar i Poreska uprava uneće belešku o otvaranju predmeta u svoje registre;
- Da objavi obaveštenje na oglasnoj tabli suda i u najmanje dva (2) dnevna lista.
- Da odredi vreme, datum i mesto prvog sastanka poverilaca na dan ne kasniji od petnaest (15) dana od otvaranja predmeta; i
- Prema prilici, da objavi obaveštenje o imenovanju upravnika i datum, vreme i mesto prvog sastanka poverilaca.
- Zakaže preliminarno ročište deset (10) dana posle zakazanog prvog sastanka da utvrdi status predmeta i rezultate sastanka poverilaca. Sud naređuje dužniku ili njegovom ovlašćenom predstavniku da prisustvuje.

Stvaranje stečajne mase

Podnošenje predloga pred stečajnim sudom stvara stečajnu masu⁸ koju, uz određene izuzetke, čini imovina dužnika sa stanjem na dan početka postupka. Imovina u stečajnoj masi uglavnom se koristi da namiri potraživanja poverilaca i troškove postupka. Međutim, bitno je da određene vrste imovine ili nisu uvrštene u tu masu ili mogu da se na drugi način izdvoje izvan dohvata poverilaca. Na primer, imovina koju dužnik stekne nakon što podnese predlog za stečaj, uz izvesne izuzetke, uglavnom ne dospeva u stečajnu masu. Zatim, Zakon o stečaju može da dopusti dužniku da izuzme određene kategorije imovine od imovine koja ide u stečajnu masu i time je izdvoji od potraživanja poverilaca. Na primer, u zavisnosti od okolnosti, dužnik fizičko lice može biti u prilici da zahteva da se njegova odeća, određena medicinska oprema i lični predmeti izuzmu od potraživanja poverilaca u skladu sa Zakonom o izvršnom postupku, kao što propisuje član 108. Zakona o stečaju. Dopuštanje dužniku samostalnom preduzeću da zatraži izuzimanje određene imovine njemu omogućava da zaštiti imovinu potrebnu za opstanak ne samo dužnika već i dužnikove porodice. Ipak, treba imati u vidu da dužnik koji nije lična firma, kao što su korporacija ili drugo preduzeće, ne može da proglasi imovinu izuzetom (Kevin M. Lewis, 2018).

Automatsko mirovanje

Prijavlivanje stečaja dužniku pruža nekoliko neposrednih prednosti. Možda najvažnija je da „podnošenje stečajnog predloga stavlja u mirovanje pokretanje ili nastavak svih drugih, nestečajnih postupaka protiv dužnika“; sprečava poverioce da preduzmu bilo kakvu radnju za naplatu, procenu ili povraćaj potraživanja prema dužniku koja su nastala pre otvaranja predmeta; i, uz određene izuzetke, brani poveriocima da preduzmu skoro svaku radnju prema dužniku ili imovini iz stečajne mase. Ove zaštite poznate su skupno kao „automatsko mirovanje“ dok se u sudskoj praksi na Kosovu uobičajeno nazivaju moratorijum. Mirovanje je „automatsko“ zato što „deluje bez potrebe za sudskom intervencijom“⁹; saktivira se podnošenjem stečajnog predloga bez obzira na to da li druge stranke u postupcima stavljenim u mirovanje znaju da je predlog podnet. Automatsko mirovanje obično ostaje na snazi početno 120 dana i može da se produži najviše do 365 dana, ili kraće ako sud zaključi predmet, odbaci predmet, ili odobri dužniku oslobađanje od duga, šta god od navedenog prvo nastupi. Politika u osnovi automatskog mirovanja je da zaštiti imovinu dužnika od haosa i jalovog trošenja koje bi nastalo od višestrukih, nekoordinisanih a moguće i suprotstavljenih parničnih i izvršnih postupaka koji bi usledili da nije tog mirovanja. Automatsko mirovanje omogućava dužnicima da predahnu od poverilaca time što sprečava bilo kakvu naplatu ili zaplenu. Mirovanje štiti i poverioce, jer sprečava da određeni poverioci deluju jednostrano u svom interesu i dobiju isplatu od dužnika na štetu ostalih poverilaca (Kevin M. Lewis, 2018).

Sud može da odobri oslobađanje od automatskog mirovanja zbog razloga kao na primer kad bi teškoće u kretanju proistekle od automatskog mirovanja bile veće od „teškoća po dužnika“ ako bi automatsko mirovanje bilo ukinuto, ili kad dužnik prijavi stečaj nesavesno i jedno u nameeri da spreči predstojeću zaplenu. Alternativno, sud može da odobri i oslobađanje „u odnosu na mirovanje za određenu radnju prema imovini“ ako dužnik nema udeo u toj imovini a ta imovina nije neophodna za efikasnu reorganizaciju dužnika. Član 29. Zakona o stečaju propisuje da sud, na zahtev zainteresovane strane, može da prekine, izmeni, uslovi, poništi ili dopuni mirovanje, ako:

- dužnik nije pružio nikakvu zaštitu vrednosti za koju poverilac dokaže da je od dužnika validno i razumno zatražio da zaštiti njegovo založno pravo; ili
- poverilac dokaže da iznos obezbeđen založnim pravom prelazi vrednost imovine nad kojom je to pravo ustanovljeno, te da ili:
 - dati predmet predstavlja predmet likvidacije; ili
 - zastupnik stečajne mase nije dokazao da je imovina pod založnim pravom neophodna za uspešnu reorganizaciju.

⁸ Član 3, stav 1, podstav 1.5 Zakona o stečaju daje potpunu definiciju šta se sve unosi u stečajnu masu.

⁹ Član 26, stav 1 Zakona o stečaju propisuje između ostalog „Osim kad je ovim Zakonom propisano drugačije, predlog podnet za otvaranje stečajnog postupka na osnovu Poglavlja III ovog Zakona deluje kao mirovanje i sudski nalog, bez prethodnog obaveštenja...“

Finansiranje stečajne mase posle stečajnog predloga

Zastupnik stečajne mase može da pribavi neobezbeđen kredit i stvori neobezbeđen duga redovnom toku svog poslovanja, što je dozvoljeno kao administrativni trošak, uz odobrenje suda.

Ako zastupnik stečajne mase nije u stanju da pribavi neobezbeđen kredit koji je prihvatljiv kao administrativni trošak, sud može da odobri pribavljanje kredita ili stvaranje duga kao administrativnog troška:

- sa višim prioritetom od bilo kog pojedinačnog ili svih administrativnih troškova;
- obezbeđen založnim pravom na imovini stečajne mase koja inače nije založena; ili
- obezbeđen založnim pravom na imovini koja je deo stečajne mase prethodno obezbeđene založnim pravom, pod uslovom da nova zaloga nema prioritet u odnosu na postojeću.

Poverioci ili predstavničko telo poverilaca ni u kom slučaju ne može da proglasi ništavim, rušljivim niti neizvršivim sudsko odobrenje za finansiranje aktive iz kredita.

Ugovori i obaveze koje obe strane tek treba da izvrše

Stečajni postupak može da zatekne dužnika sa izvesnim obavezama koje su suspendovane i dospele za izvršenje. To naravno može da donese dodatne obaveze za dužnika. Dužnik koji je u stečajnom postupku shodno ovom Zakonu obavezan je da u potpunosti saraduje sa upravnikom i omogući mu pun pristup kompletnoj dokumentaciji i informacijama o dužnikovim aktivnostima i resursima. Zatim, te informacije moraju da sadrže sve podatke o troškovima, transferima i raspolaganju imovinom izvršenim godinu dana pre datuma podnošenja stečajnog predloga i sve isplate, transfere ili poslovne transakcije izvršene sa članovima dužnikovog rukovodstva, upravnog organa, članovima porodice ili njegovim službenicima.

Neizvršeni ugovori: Neke od informacija datih upravniku mogu da sadrže ugovore između dužnika i trećih lica koje još nije izvršila ni jedna od ugovornih strana. U tom slučaju, upravnik ima ovlašćenje da prihvati ili odbije takve ugovore.

To se odnosi na svaki ugovor čije izvršenje dospeva u budućnosti a koji ni dužnik ni treća strana nije započela da izvršava. Upravnik ima ovlašćenja da prihvati ili odbije celokupan ugovor. Međutim, u trenutku kad bilo koja od strana izvrši takav ugovor, njegove odredbe postaju neizvršive i upravnik više nema ovlašćenja da ga prihvati ili odbije.

Shodno zakonu, neizvršeni ugovori su oni dužnikovi ugovori koje, u vreme otvaranja predmeta, nisu izvršili ni dužnik ni druga ugovorna strana, a čije bi neizvršenje od strane bilo koje ugovorne strane predstavljalo kršenje zakona shodno važećim zakonima na Kosovu.

Zastupnik stečajne mase će da prihvati, odbije ili prenese neki neizvršeni ugovor uz odobrenje suda da prihvati, odbije ili prenese bilo koji neizvršeni ugovor. Sud će da odobri odluku zastupnika stečajne mase ako zastupnik stečajne mase dokaže sudu da je odluku doneo u vršenju svojih funkcijasvesno i u zdravoj poslovnoj proceni, te da su svi drugi uslovi iz ovog Zakona ispunjeni.

- Ako zastupnik stečajne mase prihvati neki neizvršeni ugovor, zastupnik stečajne mase postaje odgovoran za sve obaveze izvršenja iz ugovora, a svaka odgovornost koja bi mogla proisteći iz takvog ugovora smatraće se administrativnim troškom;
- Ako zastupnik stečajne mase odbije ili prenese neki neizvršeni ugovor, stečajna masa više nije odgovorna za bilo koje buduće obaveze izvršenja iz ugovora, a svaka odgovornost po osnovu ugovora tretiraće se kao da je nastala neposredno pre otvaranja stečajnog postupka. Odbijanje se smatra samo kršenjem neizvršenog ugovora; ono ne raskida ugovor niti ga na drugi način čini nevažećim.

Vremenski okvir: Zastupnik stečajne mase odlučuje da li da prihvati ili odbije neki neizvršeni ugovor do ranijeg roka posle potvrde plana reorganizacije do najnovijeg roka koji predstavlja vreme pre zaključenja predmeta.

Zastupnik stečajne mase može da preuzme neki neizvršeni ugovor prema kojem je dužnik bio u docnji samo ako:

- zastupnik ispravi docnju izvršenjem obaveze;
- naknadi stranki koja nije dužnik štetu koju je ista pretrpela zbog te docnje; i
- podnese dokaz o adekvatnoj garanciji izvršenja obaveze u toku budućeg izvršenja ugovora.

Zastupnik stečajne mase ne može da preuzme ugovor:

- ako je ugovor bio obaveza ili obećanje da se dobije kredit ili drugi finansijski instrument;
- ako važeći zakon omogućava stranki koja nije dužnik da me prihvati izvršenje ugovora od drugog subjekta osim dužnika, a subjekat koji nije dužnik ne pristane na preuzimanje obaveze izvršenja.

Odgovornost: Zastupnik stečajne mase ne mora da izvrši bilo kakve neizvršene obaveze iz odbijenog ugovora, a stranka koja nije dužnik biće odgovorna da naknadi štetu koja može nastati zbog njenog odbijanja da izvrši obaveze iz ugovora.

Ustupanje opterećene imovine iz stečajne mase

Na zahtev zastupnika stečajne mase, sud može da dozvoli tom zastupniku da nekoj zainteresovanoj strani ustupi bilo koju opterećenu imovinu iz stečajne mase. Na zahtev zainteresovane strane, sud će da naloži zastupniku stečajne mase da ustupi *bilo kojku opterećenu imovinu iz stečajne mase*.

Osim ukoliko sud ne naloži drugačije, svaka imovina koju je dužnik prijavio a koja u vreme zaključenja predmeta nije drugačije uređena, biva ustupljena dužniku.

Poglavlje V.

Potraživanja, postupci po potraživanjima kod reorganizacije i likvidacije

Poverioci podnose potraživanja kojim traže od dužnika da vrati ceo ili deo duga koji duguje. U stvari, čim dužnik ode pod stečaj, jedini način da poverilac zatraži bilo kakvo plaćanje nekog duga koji mu dužnik duguje jeste da podnese zahtev u skladu sa Zakonom o stečaju.

Otvaranje predmeta ubrzava dospeće svih nedospelih potraživanja na datum otvaranja predmeta¹⁰.

A. Prijavlјivanje potraživanja

U postupku likvidacije, svi poverioci moraju da prilože dokaz u roku od 60 dana od datuma obaveštenja o otvaranju predmeta¹¹.

U postupku reorganizacije, osim ako sud ne naloži drugačije shodno potrebama reorganizacije, poverilac mora da podnese dokaz za potraživanje u roku od 30 dana od datuma obaveštenja o otvaranju stečajnog postupka¹².

Registar potraživanja biće otvoren za javnost u toku redovnog radnog vremena suda, a sud će da dozvoli za javnost razumne postupke za razgledanje i kopiranje svih tih podataka.

Obračun potraživanja

Nedospela potraživanja smatraće se dospelima u trenutku kad sud odluči da otvori stečajni postupak. Potraživanje se računa na sledeći način:

Potraživanje = glavni dug + dospela kamata¹³.

Primer: Andi d.o.o. prijavio je stečaj 10. marta 2019. godine, a između ostalog duguje DanBank A.D. iznos od 15.000 €. Pripisana kamata na glavnici do prijavljivanja stečaja je 1.300 €, dospelih činom otvaranja predmeta. Prema tome, DanBank A.D. obračunava potraživanje na sledeći način:

$$\text{Potraživanje} = 15.000 \text{ €} + 1.300 \text{ €} = 16.300 \text{ €}^{14}$$

¹⁰ Član 46 Zakona o stečaju.

¹¹ Videti Dodatak 8 Obrazac za podnošenje potraživanja.

¹² Član 49.3 Zakona o stečaju.

¹³ Član 49.4 Zakona o stečaju.

¹⁴ Član 50.4 Zakona o stečaju.

Pošto je Zakon o parničnom postupku važeći u meri u kojoj nije suprotan Zakonu o stečaju¹⁵, stranka može da traži i naknadu advokatskog honorara na osnovu važeće Tarife Advokatske komore Kosova. Tako u uobičajenom potraživanju od 16.300 €, poverilac može da zahteva naknadu troškova za advokata od oko 500,00 €.

Kamata i dospeće

Nedospela potraživanja smatraće se dospelima u trenutku kad sud odluči da otvori stečajni postupak.

Primer: Andi d.o.o. prijavio je stečaj 10. marta 2019. godine, a između ostalog duguje DanBank A.D. iznos od 15.000 € za dug koji dospeva na dan 11. decembra 2019. godine. Po podnošenju stečajnog predloga 10. marta 2019. godine, dug prema DanBank A.D. dospeva automatski bez obzira na činjenicu da bi trebalo da dospe 11. decembra 2009. godine.

Vrste potraživanja

Postoje dve vrste potraživanja:

- **Obezbeđena potraživanja:** To su potraživanja čiji dug obezbeđuje jemstvo.
- **Neobezbeđena potraživanja:** To su potraživanja čiji dug ne obezbeđuje nikakvo jemstvo. Zatim, ako prihod ostvaren ili predviđen da se ostvari od prodaje ili prenosa osigurane imovine nije dovoljan da u celosti namiri relevantna obezbeđena potraživanja, ostatak koji je predviđeno da ostane neizmiren smatra se neobezbeđenim potraživanjem. Videti Deo D ovog Poglavlja da bi se razumeli prioriteti kod neobezbeđenih potraživanja.

B. Oспорavanje i verifikacija potraživanja

Svaki poverilac mora da podnese sudu svoj zahtev i dokaz da se utvrdi valjanost i iznos njegovog potraživanja. Zakon predviđa da sud pripremi za stranke određen obrazac za registraciju potraživanja i dokaz o postojanju potraživanja. U odsustvu posebnog obrasca, poverioci podnose sudu pisanu izjavu koja se smatra kao izjava data pod zakletvom, a koja:

- opisuje potraživanje i navodi da li je isto neobezbeđeno, prioritarno ili obezbeđeno;
- navodi iznos potraživanja na datum otvaranja stečajnog predmeta;
- prilaže tačne i potpune kopije dokumenata koji se odnose na potraživanje ili neko sredstvo obezbeđeno tog potraživanja, prema prilici.

Dokaz o potraživanju podnetom u skladu sa ovim zakonom predstavlja pretpostavljeni dokaz valjanosti i iznos poveriočevog potraživanja i jemstva za isto. Kad nema prigovora na potraživanje, poverilac ne mora da preduzme nikakvu dalju radnju i smatra se da je potraživanje dozvoljeno.

Zainteresovana strana može da prigovori na dokaz o potraživanju. Ako zainteresovana strana prigovori na dokaz o potraživanju, sud će da utvrdi valjanost i iznos potraživanja u evrima shodno važećim zakonima, na dan otvaranja stečajnog predmeta. Stranka koja ulaže prigovor mora da priloži dokaz za isti. Osim ukoliko stranka koja ospori potraživanje ne zatraži nešto drugo, ili na nalog suda, pretpostavka valjanosti dokaza o potraživanju opstaje dok sud ne odluči drugačije.

¹⁵ Član 9 Zakona o stečaju.

Da bi odlučio, sud će da proceni sledeće:

- svaki potencijalni ili nelikvidni zahtev, čije bi utvrđivanje ili likvidacija, prema datoj prilici, nepotrebno odložilo vođenje postupka; ili
- vrednost svakog prava na izvršenje koje proističe iz prava na pravni lek zbog kršenja izvršenja.

Sud neće da dozvoli zahtev za naknadu subjekta koji je odgovoran prema dužniku, ili koji je obezbedio potraživanje poverioca, u meri u kojoj:

- potraživanje takvog poverioca prema stečajnoj masi nije dozvoljeno;
- takav zahtev za naknadu je uslovljen trenutkom odobrenja ili odbijanja takvog zahteva za naknadu; ili
- takav subjekat polaže pravo na zamenu ili zakonsko ustupanje prava takvog poverioca.

C. Dejstva verifikacije

U postupku likvidacije, najkasnije 10 dana od rešavanja svih prigovora na potraživanje, upravnik će da sačini i dostavi sudu konačan spisak potraživanja, sa iznosom i statusom.

Upravnik će konačni spisak potraživanja da dostavi i odboru poverilaca, ako je formiran. Ako u roku od trideset (30) dana od dostavljanja sudu nije primljen nijedan prigovor na spisak, smatraće se da je isti konačan za sve namene.

Kako se plan reorganizacije bavi svim potraživanjima, smatraće se da plan reorganizacije sadrži konačan spisak potraživanja tako da zastupnik stečajne mase ne mora da priprema niti prilaže nikakav dodatni spisak u postupku reorganizacije.

Poglavlje VI.

Sticanje imovine i pobijanje transfera

Zastupnik stečajne mase ovlašćen je da pobija izvršene transakcije i povrati njima prenetu imovinu, pre početka stečajnog postupka. Pobijanje označava *ukidanje* ili *poništavanje određenih* transakcija tako da retroaktivno postaju nevažeće te se smatra da, pravno, primalac nije ništa dobio od dužnika.

- Zastupnik stečajne mase ovlašćen je da povrati bilo koju radnju, ili da zahteva i povrati promet svake imovine koja pripada stečajnoj masi a u trenutku otvaranja stečajnog postupka nalazi se u posedu drugog lica a ne dužnika.
- Svaki subjekat koji ima u posedu ili kontroliše imovinu iz stečajne mase dužan je da tu imovinu ili njenu vrednost preda zastupniku stečajne mase, s tim da zastupnik stečajne mase obezbedi zaštitu vrednosti.
- Subjekt koji duguje dug koji je deo stečajne mase i koji je dospelo i plativ, na zahtev mora taj dug da isplati odmah i u celosti zastupniku stečajne mase.

Preferencijalni transferi

Zastupnik stečajne mase može da *pobija* neki transfer, ako je:

1. transfer obavljen pre pokretanja stečajnog postupka;
2. transfer poslat nekom poveriocu ili u korist poverioca, pri čemu je isplata imala dejstvo smanjenja izloženosti garancije na računu za dug koji je nastao pre transfera;
3. transfer izvršen dok je dužnik bio nesolventan;
4. transfer je izvršen unutar vremena od stotinu dvadeset (120) dana od otvaranja stečajnog postupka, međutim, u slučaju da je primalac neki insajder, ako je izvršen unutar vremena od trista šezdeset pet (365) dana od otvaranja stečajnog postupka; i
5. transfer omogućio primaocu da od dužnika i stečajne mase dobije više nego što bi primio da je postupak likvidacije bio otvoren tako da bi bio primio svoju dividendu iz mase likvidirane imovine.

Transfer nije kvalifikovan za izbegavanje ako je izvršen:

1. obezbeđenom poveriocu u vreme kad je vrednost poveriočevog jemstva bila viša od iznosa poveriočevog obezbeđenog potraživanja;
2. poveriocu sa obezbeđenim potraživanjem čije jemstvo vredi manje od njegovih ukupnih potraživanja, ali samo u meri u kojoj iznos transfera premašuje vrednost razlike između tih ukupnih potraživanja i vrednosti poveriočevog jemstva; i
3. poveriocu sa prioritetom plaćanja nad običnim neobezbeđenim poveriocima, u meri u kojoj masa nije u stanju nesolventnosti za administrativne troškove.

Poverilac ima punu zaštitu od radnje koja nastoji da izbegne transfer, ali mora da bude potkrepljena dokazima, u meri u kojoj je:

1. transfer izvršen u redovnom toku dužnikovog poslovanja;
2. transfer je bio založno pravo, a ono je bilo dato da omogući dužniku da stekne imovinu nad kojom je to pravo ustanovljeno; ili
3. transfer je izvršen na osnovu sudske naloga za isplatu izdržavanje deteta ili supružnika, ili sudski naložene restitucije za žrtve nasilja.

Prevarni ili nekomercijalni transferi

Zastupnik stečajne mase može da izbegne neki transfer ili obavezu dužnika u meri u kojoj je:

1. transfer izvršio dužnik i nameri da omete, odloži, ili prevari poverioce unutar 2 godine od otvaranja stečajnog postupka.
2. transfer je izvršen za vrednost koja nije razumno ekvivalentna¹⁶ dok je dužnik bio nesolventan; ili nije imao dovoljno kapitala ili rezervi da plati razumno očekivane obaveze; a izvršen je unutar 2 godine od otvaranja stečajnog postupka.

Korisnik transfera ili primalac isplate kao obaveze koji savesno primi vrednost stiče založno pravo na nekom prenetom interesu ili može da ga zadrži, ili da realizuje svaku nastalu obavezu, prema datoj prilici, u meri u kojoj dati korisnik ili primalac dužniku isplate vrednost u zamenu za dati transfer ili obavezu.

Neovlašćeni transferi posle podnošenja stečajnog predloga

Zastupnik stečajne mase **može** da izbegne neki transfer imovine iz stečajne mase:

1. koje se odigra posle otvaranja stečajnog postupka; i
2. koje nije ovlašćeno ovim Zakonom niti od strane suda.

Kad poverioci otvaraju stečajni postupak, zastupnik stečajne mase ne može da izbegne transfer izvršen posle otvaranja stečajnog postupka ali pre otvaranja predmeta, u meri u kojoj je primalac platio bilo kakvu vrednost u zamenu za taj transfer.

Neproписno obezbeđena potraživanja

Zastupnik stečajne mase može da izbegne založno pravo ako važeći zakon zahteva upis tog prava u bilo koji javni registar; a poverilac, do otvaranja stečajnog postupka, nije ispunio zakonsku obavezu da upiše to založno pravo u javni registar.

Posledice izbegavanja transfera

U meri u kojoj je transfer izbegnut, zastupnik stečajne mase **može da povrati prenetu imovinu** u korist stečajne mase, ili vrednost te imovine ako tako naloži sud, od:

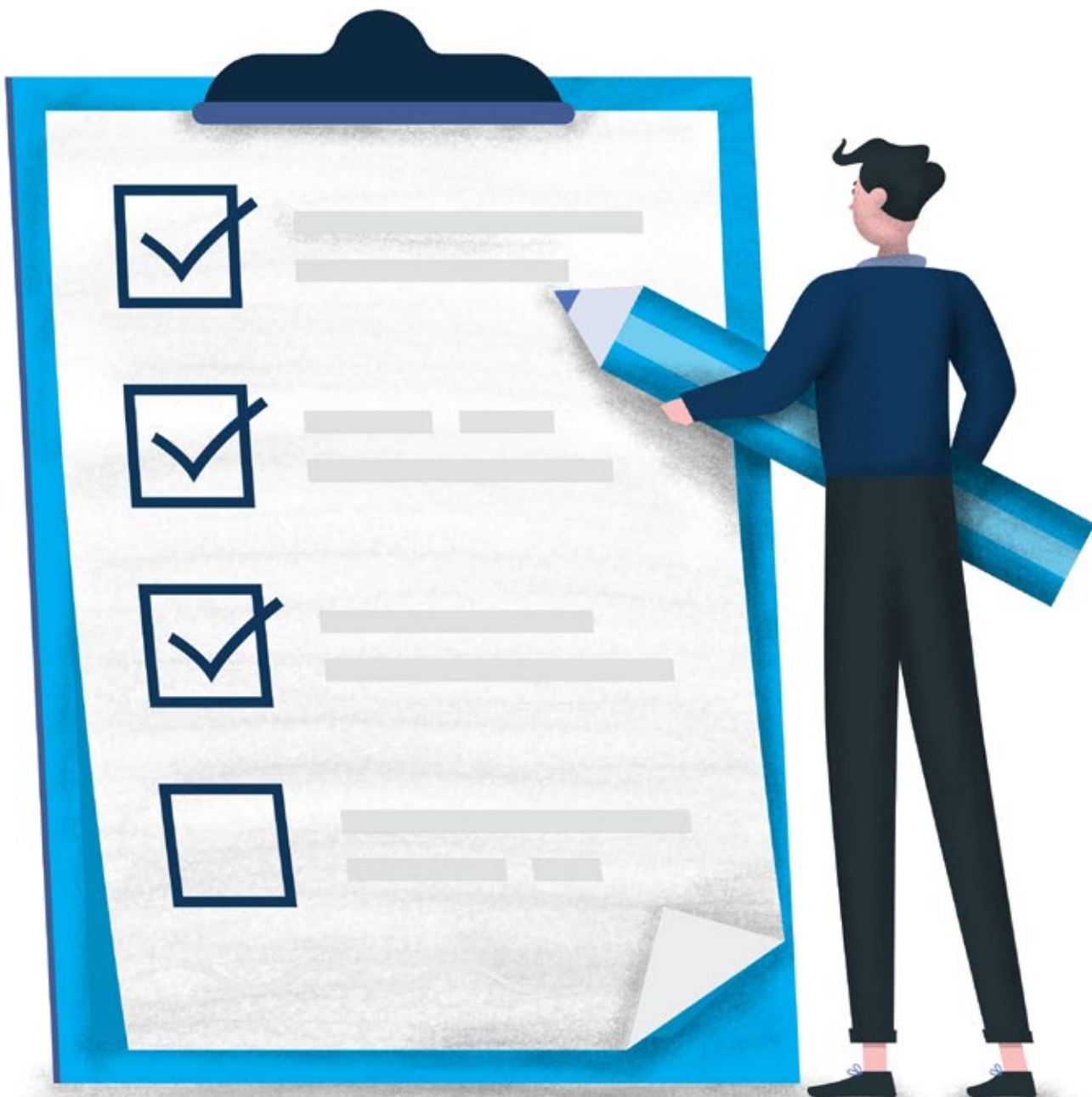
- prvog primaoca datog transfera ili subjekta u čiju je korist taj transfer izvršen; ili
- bilo kojeg primaoca tog početnog transfera, ili drugog lica koji je vlasnik te imovine ili proističe iz transfera prvom primaocu.

Zastupnik stečajne mase **ne može da povrati** imovinu od:

- primaoca koji je primio vrednost, uključujući namirenje ili obezbeđenje tekućeg ili ranijeg duga savesno i bez saznanja da bi transfer mogao da bude izbegnut;
- bilo kog primaoca od onog primaoca koji je postupao savesno.

¹⁶ „Vrednost“ označava imovinu, ili namirenje ili obezbeđenje tekućeg ili ranijeg dužnikovog duga, ali ne sadrži neispunjeno obećanje da se podrži dužnik ili neki bliski srodnik dužnika;

Savestan primalac transfera od kojeg zastupnik stečajne mase može da povрати imovinu ima založno pravo na povraćenu imovinu za iznos troškova tog primaoca učinjenih da se imovina posle transfera poboljša, a umanjjenih za iznos eventualnog profita koji je rakav primalac ostvario od date imovine; i za svako uvećanje vrednosti te prenete imovine po osnovu njenog poboljšanja.

Poglavlje VII.

Reorganizacija.

Dok je svrha Poglavlja VII Zakona o stečaju, koje uređuje postupak likvidacije, da likvidira dužnikove dugove, veći deo Poglavlja VI Zakona o stečaju odnosno Poglavlje o postupku reorganizacije ima za cilj da reorganizuje strukturu dužnikovih dugova tako da dužnik može da nastavi sa poslovanjem. Poglavlje VI - Reorganizacija, zasniva se na konceptu da dužnik verovatno vredi više u trajnom poslovanju nego u likvidaciji. Odnosno, nastavak dužnikovog poslovanja verovatno će stvoriti veću vrednost nego njegovo komadanje i prodaja imovine na parče. Ta načela reorganizacije utvrđena su u članu 4. stav 3 Zakona o stečaju.

Dakle, dužnik kome je cilj da iz stečaja izađe kao operativni subjekat a ne da zatvori vrata, verovatno će pre odabrati reorganizaciju nego likvidaciju. Neki poverioci bi takođe više voleli da dužnik reorganizuje umesto da likvidira svoju firmu, u zavisnosti od toga da li će ostvariti veću ekonomsku korist ako dužnik nastavi sa trajnim poslovanjem ili od brze likvidacije njegove firme.

Postupak reorganizacije uglavnom koriste poslovni dužnici kao što su korporacije i društva sa ograničenom odgovornošću, nezvezano od njihove veličine. Postoje skraćeni postupci za MSP u Poglavlju II Zakona o stečaju koji propisuju obavezan pokušaj reorganizacije za MSP pre otvaranja postupka likvidacije. Od 2020. godine na Kosovu nema primera reorganizacije prema novom Zakonu o stečaju, ali ako pogledamo istaknute primere većih kompanija u inostranstvu koje su prijavile stečaj kao reorganizaciju, među njima su velike korporacije kao što su General Motors (Chenault v. Gen. Motors LLC).

Lična preduzeća i partnerstva, isto kao i korporacije, imaju pravo da zatraže oslobađanje na osnovu Poglavlja o reorganizaciji iz Zakona o stečaju na Kosovu. Konkretno, samostalna preduzeća koja nemaju pravo da odmah prijave postupak likvidacije jer su unutar limita za MSP, mogu umesto toga da prijave reorganizaciju.

Primarni cilj postupka reorganizacije je da utvrdi opšti plan reorganizacije koji uređuje prava i obaveze između dužnika i njegovih poverilaca tako da reorganizovani dužnik postane održiv ekonomski subjekat. Plan reorganizacije postaje obavezujući ugovor između dužnika i njegovih poverilaca i uređuje njihova prava i obaveze.

A. Plan reorganizacije.

Kao što je rečeno u Poglavlju I ovog Priručnika, primarni cilj postupka reorganizacije je da „utvrdi opšti plan reorganizacije koji će na kraju da sanira dužnika sa finansijskim problemima“. U idealnom slučaju, plan reorganizacije je proizvod pregovora između dužnika i glavnih zainteresovanih strana, koji uređuje prava i obaveze dužnika i njegovih poverilaca tako da reorganizovanog dužnika učini ekonomski održivim subjektom (Kevin M. Lewis, 2018).

Dužnik uvek može da podnese predloženi plan reorganizacije. Iako bi zainteresovana strana u stečaju kao što je poverilac mogla da predloži svoj plan reorganizacije, Zakon o stečaju u nekoliko aspekata ograničava mogućnost da druga lica sem dužnika predlože plan reorganizacije. Na primer, Zakon o stečaju utvrđuje početni period ekskluzivnosti tokom kojeg „samo dužnik može da podnese plan“.

Između ostalih zahteva, predloženi plan mora da sadrži

- klasat e kërkesave ose bartësve të kapitalit të cilët nuk preken nga plani;
- propozimin për trajtimin e secilës klasë të kërkesave të cilat preken nga plani;
- propozimin e debitorit për emërimin dhe kompensimin e menaxhmentit të tij;
- çdo ndryshim në dokumentet themeluese të debitorit, nëse plani konfirmohet;
- çdo dispozitë tjetër opcionale të parashikuar në Nenin 75 të Ligjit.

Nakon što neka strankla predloži plan, poverioci koji su njime negativno pogođeni mogu da glasaju za ili protiv plana. Načelno, da bi se omogućio proces glasanja, predlagač plana mora da priloži i izjavu o obelodanjivanju koja potencijalno pogođenim strankama daje dovoljno podataka za informisanu procenu da li da glasaju za taj plan. Sud zatim „određuje rok u kojem“ poverioci mogu da glasaju o tom planu. Poverioci koji glasaju moraju da se izjasne o planu. Pojedinsti o glasanju i usvajanju plana reorganizacije razrađeni su u daljem delu ovog Poglavlja. (Kevin M. Lewis, 2018)

Pored navedenog, da bi bio potvrđen svaki plan reorganizacije mora da bude „*izvodljiv*“¹⁷. To znači da predlagač plana, saglasno načelima reorganizacije iz Zakona o stečaju, mora da pokaže da „potvrđivanje plana verovatno neće da prati likvidacija ni potreba za daljom finansijskom reorganizacijom dužnika, osim ako je takva likvidacija ili reorganizacija inače predložena planom“. Svrha tog zahteva u pogledu izvodljivosti je da spreči potvrđivanje nerealnih planova koji poveriocima i vlasnicima kapitala obećavaju više nego što dužnik realno može da ostvari posle potvrđivanja. Na primer, plan je neizvodljiv ako predlaže da se „poverioci stave 'na čekanje' bez isplate dok dužnik pokušava da proda nekretnine koje već godinama ne uspeva da proda, jer takvi planovi nisu ništa drugo osim špekulacija koje sav rizik svaljuju na poverioce“. Važno je istaći da shodno načelima reorganizacije iz Zakona o stečaju, plan reorganizacije ne može da se potvrdi ako ne zadovolji *najbolje interese poverilaca*¹⁸. To zahteva da svaki nosilac umanjenog potraživanja ili interesa ili prihvati plan ili na osnovu plana dobije ne manje od onog što bi dobio prilikom likvidacije. To znači da, u odsustvu saglasnosti, poverilac mora da dobije imovinu čija je sadašnja vrednost jednaka onoj iz raspodele prilikom hipotetičke likvidacije tog učesnika, da je na dan stupanja na snagu plana dužnik bio likvidiran umesto što je krenuo u reorganizaciju. Zbog toga, pošto na primer evro u ruci danas obično vredi više od istog iznosa u evrima kroz nekoliko godina, plan reorganizacije ne prolazi test najboljeg interesa poverilaca ako dužnik, umesto da na dan stupanja plana na snagu poveriocu u celosti isplati iznos koji bi primio u postupku likvidacije, predlaže da mu taj isti iznos isplati vremenom. Nasuprot tome, tamo gde oštećeni poverioci ne bi primili ništa u hipotetičkoj likvidaciji, plan će verovatno da zadovolji najbolje interese poverilaca jer, matematički, plan reorganizacije ne može poveriocima da plati manje od nule. (Kevin M. Lewis, 2018)

¹⁷ Iako nije obrađena u definicijama iz zakona, izvodljivost se pominje na više mesta u vezi sa potvrđivanjem plana. Videti na primer član 14. stav 1, podstavove 1.2 i 1.4; član 13. stavove 5 i 6 Zakona o stečaju.

¹⁸ Videti npr. odredbe o umanjenju potraživanja iz član 73. Zakona o stečaju.

B. Sadržina plana reorganizacije.

Model plan reorganizacije pripremljen je i priložen kao dodatak Priručniku za stečajne upravnike. Priprema i podnošenje plana reorganizacije može biti jako skup proces. U zavisnosti od veličine privrednog društva, taj proces može da zahteva intenzivan rad brojnih stručnjaka (pravnika, ekonomista, računovođa). To je izuzetno detaljan dokument koji sadrži obilje informacija o oporavku privrednog društva u teškoćama i vrlo je specifičan za svaki slučaj ponaosob. Generalno, na osnovu zahteva iz Zakona o stečaju postoji nekoliko obaveznih odredbi koje moraju da budu sadežane u planu reorganizacije i druge opcione odredbe koje se unose od slučaja do slučaja.

Plan reorganizacije mora **obavezno** da precizira:

1. klasu potraživanja ili vlasničkog udela koja planom nije umanjena;
2. predloženi tretman za svaku klasu potraživanja koja su umanjena planom;
3. dužnikov predlog za imenovanje njegove uprave i predlog za naknadu koja će im biti plaćena; i
4. sve nužne izmene nekih osnovnih dokumenata dužnika koliko se plan potvrdi.

Opcione odredbe plana reorganizacije mogu da sadrže sledeće:

1. da se umanj ili ne umanj neka klasa potraživanja, obezbeđenih ili neobezbeđenih, ili vlasničkih udela;
2. predvideti preuzimanje, odbijanje ili prenos nekih neizvršenih ugovora;
3. predvideti sledeće tretiranje potraživanja koja ima dužnik:
 - a. poravnanje ili prilagođavanje nekog potraživanja ili interesa koji pripada dužniku ili stečajnoj masi;
 - b. realizacija takvog potraživanja ili interesa od strane zastupnika stečajne mase;
4. predvideti mogućnost prodaje celokupne imovine stečajne mase i raspodelu prihoda od prodaje poveriocima i vlasnicima udela;
5. izmeniti prava imalaca obezbeđenih potraživanja ili imalaca neobezbeđenih potraživanja, ili ostaviti neizmenjenim prava nosilaca bilo koje klase potraživanja; i
6. uneti bilo koju drugu prikladnu odredbu koja nije suprotna važećim odredbama ovog Zakona.

Svi planovi reorganizacije moraju da sadrže adekvatna sredstva za svoju realizaciju tako da dužnik ne bi trebalo da traži dalju finansijsku pomoć posle potvrđivanja plana. Adekvatna sredstva za realizaciju obuhvataju ali nisu ograničena na jedno ili više od sledećeg:

- da dužnik zadrži kompletnu ili neki deo imovine iz stečajne mase;
- prenos kompletne imovine ili dela imovine iz stečajne mase na jednog ili više subjekata, organizovanih pre ili posle potvrđivanja tog plana;
- spajanje dužnika sa jednim ili više lica;
- prodaju kompletne imovine ili dela imovine iz stečajne mase, bilo pod zalogom ili bez nje, ili raspodelu kompletne imovine ili dela imovine iz stečajne mase na one koji su zainteresovani za konkretnu imovinu iz stečajne mase;
- namirenje ili izmenu nekog založnog prava;
- ispravljanje ili odricanje od neke greške;
- produženje roka dospeća, promenu kamatnih stopa, drugih uslova finansijskih instrumenata kredita, drugih kreditnih obezbeđenja; ili
- izdavanje garantnih finansijskih instrumenata subjektima koji zahtevaju garancije.

Obelodanjivanje

Plan reorganizacije mora da sadrži dovoljno informacija da svakom poveriocu omogući dostatno i adekvatno informisanje za izbor koji čini ako glasa za ili protiv plana reorganizacije. Bitno je reći da Zakon zahteva od Plana reorganizacije da razumljivim jezikom kaže kad i kako se namiruju potraživanja¹⁹.

Napomena: Mada izraz „razumljiv jezik“ nije definisan, verovatna namera je da izbegne ekonomski i pravnički žargon koji bi zbunio poverioce tako da ne znaju da li njihova potraživanja moraju da budu realizovana i kako. To takođe znači da informacije treba izneti na način koji je jasan, logičan i primereno strukturisan tako da predstavi poveriocima sve raspoložive opcije i njihove ishode, da bi mogli lakše da odluče kako da glasaju.

Osim gore opisanih elemenata, sadržina plana reorganizacije može da izgleda ovako:

- **Prezentacija:** sažet opšti pregled dužnikovog poslovanja i okolnosti koje su dovele do finansijskih teškoća;
- **Metode i alati:** opis metoda i sredstava za realizaciju plana, uz pojedinosti o merama koje će se preduzeti, sa dovoljno detalja kako će plan biti sproveden, uključujući svaki finansijski projekat na kojem se zasniva izvodljivost plana;
- **Postojeća dostupna gotovina:** kraća rasprava o iznosu koji će verovatno biti na raspolaganju poveriocima, na isti način kao da je dužnikova firma likvidirana umesto što je reorganizovana kao što je predloženo planom i opis raspodele tog novca;
- **Namirenje potraživanja:** izjava o iznosu novca ili imovini čiji se prenos predlaže za puno ili delimično namirenje potraživanja po kategorijama poverilaca, kao i o postupcima za izvršenje potraživanja i trajanje tih isplata;
- **Postupci za prodaju imovine:** opis postupaka koji će se koristiti za prodaju svake pojedinačne aktive, sa naznakom šta će tačno biti prodato, bilo sa ili bez produženja zaloge ili hipoteke, i planirana namena prihoda od te prodaje;
- **Trajanje reorganizacije:** izjava o rokovima za realizaciju plana i vreme za sprovođenje glavnih komponenti plana;
- **Uprava i naknada za njen rad:** Izjava ko će da čini upravu i kolika će im biti naknada za rad;
- **Stručnjaci i naknada za njihov rad:** Izjava koji će zaposleni stručnjaci biti angažovani i za šta, kolika će im biti naknada za rad, kao i kolika će biti naknada za rad upravnika; i
- **Datum reorganizacije:** Datum kad plan stupa na snagu.

Plan reorganizacije mora da izdvoji (grupiše) poverioce u dve ili više kategorija, pod uslovom da poverioci iz iste kategorije budu u osnovi iste vrste. Međutim, obezbeđena i neobezbeđena potraživanja ne mogu se svrstati u istu kategoriju.

Treba istaći da plan reorganizacije ne može da izmeni prioritet dat poveriocima i namirenju njihovih potraživanja. Drugim rečima, dug poveriocu nižeg prioriteta ne može da se plati pre isplate duga poveriocu višeg prioriteta.

Primer: Joe d.o.o. ide u stečaj i njegov plan reorganizacije pokazuje da se potraživanja mogu delimično namiriti. Među poveriocima firme Joe d.o.o. je i firma Lumi A.D. koja je dala obezbeđeni dug Joe d.o.o. i LamaBank, A.D. koja je dala neobezbeđen dug firmi Joe d.o.o. Plan reorganizacije ne može da utvrdi namirenje duga za LamaBank A.D. pre isplate duga firmi Lumi A.D., jer Lumi A.D. ima potraživanje višeg prioriteta.

¹⁹ Videti još član 77. Zakona o stečaju o postupku za objavljivanje predloga plana.

C. Potrebna većina i glasanje

Smatra se da klasa prihvata plan reorganizacije ako poverioci koji imaju najmanje pedeset procenata (50%) od svih potraživanja u datoj klasi prihvataju plan reorganizacije. Smatra se da klasa prihvata plan reorganizacije *bez* potrebe da glasa, ako plan ne utiče na potraživanja ili vlasničke udele u toj klasi²⁰. S druge strane, smatra se da klasa odbija plan reorganizacije bez potrebe da glasa, ako plan isključi potraživanja ili vlasničke udele u toj klasi.

Sud može da potvrdi plan reorganizacije ako predlagač plana dokaže sudu da je plan u skladu sa zakonom, da je predlagač delovao savesno, da oštećeni poverioci ili vlasnici udela dobijaju najmanje onoliko koliko bi dobili u predmetu likvidacije i da su sredstva za realizaciju plana odgovarajuća. To je poznato kao *sporazumno potvrđivanje plana*, koje propisuje član 79. Zakona o stečaju.

S druge strane, sud ipak može da potvrdi plan reorganizacije koje nisu prihvatile sve klase ako su ispunjeni uslovi za sporazumno potvrđivanje plana i ako plan nijednom poveriocu ne isplaćuje više od punog iznosa (bilo u gotovini, u naturi, kroz hartije od vrednosti ili drugu imovinu) a da su pravila o prioritetima u raspodeli ispoštovana kao što je propisano zakonom. To je poznato kao *potvrđivanje plana bez dogovora*, koje propisuje član 80. Zakona o stečaju.

D. Ročište za reorganizaciju.

Ročište za reorganizaciju je prilika da se predlagač plana reorganizacije i zainteresovane strane sastanu i razmotre plan reorganizacije. Pored toga, sud zakazuje to ročište da poverioci mogu da glasaju ako usvoje plan reorganizacije. Sud ima diskreciono pravo da zakaže ročište nakon podnošenja plana reorganizacije.

E. Posledice potvrđivanja plana reorganizacije

Potvrđeni plan reorganizacije obavezuje dužnika, poverioce (uključujući one koji nisu glasali za plan) i druge stranke. Osim ako je drugačije odlučeno u planu ili odluci kojom se isti potvrđuje, potvrđivanjem plana kompletna imovine iz stečajne mase predaje se dužniku (dužnik u ličnoj upravi). Dalje, potvrđivanje plana reorganizacije obično razrešava dužnika njegovih dugovanja od pre potvrđivanja a obavezama iz plana zamenjuje dužnikovo prethodno zaduživanje. To razrešavanje deluje kao sudska zabrana koja, uz izvesne izuzetke, brani poveriocima da započnu ili nastave neku radnju ili delovanje

u cilju naplate, povraćaja ili poravnjanja nekog duga koji je bio predmet razrešavanja (videti dalje objašnjenje o automatskom mirovanju). (Kevin M. Lewis, 2018)

Potvrđeni plan u suštini stvara novi ugovor između dužnika i zainteresovanih strana koji zamenjuje obaveze od pre stečajnog predloga novom ugovornom obavezom u skladu sa tretmanom poverioca shodno potvrđenom planu. Prema tome, kad dužnik ne plati ili ne postupi u skladu sa potvrđenim planom, zakon propisuje pravne lekove za poverioca, koji obuhvataju predlog za preinačenje predmeta reorganizacije u predmet likvidacije. (Kevin M. Lewis, 2018)

²⁰ Na stranici 36 ovog Priručnika objašnjen je pojam najboljeg interesa poverilaca i umanjenje potraživanja.

F. Pravni lekovi za nepoštovanje plana reorganizacije

Zainteresovana strana može da podnese zahtev za opoziv potvrde plana, ako ta zainteresovana strana:

- može da dokaže da je predlagač plana izvršio prevaru ili obmanu u pribavljanju glasova za potvrđeni plan; i
- preduzme tu radnju u roku od šest (6) meseci od potvrđivanja plana.

Ako reorganizovani dužnik ili druga stranka ne postupa u skladu sa odredbama potvrđenog plana reorganizacije, zainteresovana strana:

- može da podnese tužbu sudu da obaveže takvu stranku da postupa u skladu sa planom reorganizacije i zatraži od suda naknadu štete, kao da je plan reorganizacije ugovor, shodno odredbama Zakona o obligacionim odnosima.
- može da podnese tužbu sudu da otkáže preostale neizvršene delove plana, opozove razrešenje dužnika i preinači slučaj u predmet likvidacije;
- može da podnese tužbu sudu da otkáže preostale neizvršene delove plana, opozove razrešenje dužnika i odbaci predmet.

Preinačenje u likvidaciju: Sud će doneti rešenje o preinačenju reorganizacije u likvidaciju ako zainteresovana strana dokaže sudu:

- da je prouzrokovan znatan ili kontinuirani gubitak ili smanjenje stečajne mase te da nema naznaka da se situacija može popraviti;
- da je na delu izrazito loše upravljanje stečajnom masom;
- da je prošlo više od godine dana od otvaranja predmeta, osim ako sud oceni osnovanim da produži rok, ali da taj dodatni rok ni u kom slučaju ne može da traje duže od osamnaest (18) meseci od dana otvaranja predmeta;
- da dužnik u ličnoj upravi nije održao odgovarajuću polisu osiguranja te da zbog toga predstavlja rizik po stečajnu masu ili po javnost;
- da dužnik u ličnoj upravi nije postupio po nekoj sudskoj odluci ili nalogu;
- da dužnik u ličnoj upravi nije blagovremeno platio dugovane poreze, ako je takva obaveza nastala posle razrešenja dužnika od dugovanja; ili
- da dužnik u ličnoj upravi nije podneo izjavu o obelodanjivanju, plan reorganizacije i zahtev za potvrđivanje plana u roku koji je odredio sud.

G. Zatvaranje predmeta reorganizacije

Sud rešenjem odlučuje da zatvori predmet reorganizacije kad su sve obaveze iz plana reorganizacije izvršene ili ispunjene.

Poglavlje VIII:

Postupak likvidacije

Na osnovu starog Zakona o stečaju na Kosovu (iz 2003. godine), ranije je postupak likvidacije bio najčešći vid stečaja. Primarna svrha postupka likvidacije prema novom Zakonu o stečaju je da likvidira imovinu dužnika radi namirenja dužnikovih poverilaca. Da omogući likvidaciju, predmet vodi stečajni upravnik koji, između drugih odgovornosti, ima opštu dužnost da preuzme svu raspoloživu imovinu, da je pretvori u novac, raspodeli poveriocima i zatvori stečajnu masu. Upravnik preuzima kontrolu nad subjektom radi postizanja maksimalne vrednosti za raspolaganje u korist poverilaca.

Zakon o stečaju utvrđuje složenu hijerarhiju troškova i potraživanja koji imaju pravo na isplatu pre drugih. Da navedemo jedan primer, „obezbeđeni poverilac“ - to jest, poverilac koji ima zakonito pravo na određenu imovinu (zvanu „jemstvo“) koju je dužnik založio kao obezbeđenje za slučaj docnje dužnika - ima pravo na punu isplatu iz prihoda od jemstva pre nego što se išta od tog prihoda iskoristi za isplate „neobezbeđenim poveriocima“ koji, posle davanja kredita dužniku, nisu stekli nikakvo pravo na određenu imovinu dužnika. Da navedemo još jedan primer, potraživanja za određene vrste porodičnog izdržavanja imaju prednost kod plaćanja u odnosu na neplaćen porez na imovinu. (Kevin M. Lewis, 2018)

Poverioci nižeg prioriteta ne mogu da dobiju ništa pre nego što se poverioci višeg prioriteta isplate u celosti. Ako zbog manjka imovine u stečajnoj masi prioritetni red ne može da se isplati u celosti, vrši se srazmerna raspodela na poverioce tog reda. Ali ako stečajna masa ima dovoljno imovine da u celosti isplati sva prioriteta potraživanja, vrši se srazmerna raspodela na poverioce nižeg reda. (Kevin M. Lewis, 2018)

A. Obavezno imenovanje upravnika

Posle otvaranja predmeta likvidacije ili kad se predmet reorganizacije preinači u predmet likvidacije, imenuje se upravnik kao zastupnik dužnikove stečajne mase, što obično obuhvata sve imovinske interese dužnika na datum otvaranja. Upravnik se bira sa spiska stečajnih upravnika koji vodi Ministarstvo pravde. U postupku likvidacije, upravnik će pored vođenja sastanaka sa poveriocima da prikupi svu imovinu koja nije izuzeta i može se prodati, da vodi svaku prodaju, raspodeli imovinu poveriocima sa valjanim potraživanjima i sačini završni račun za sud.

B. Obezbeđeni poverioci ostaju obezbeđeni

Opšte pravilo koji važi za postupke kako reorganizacije tako i likvidacije jeste da obezbeđeni poverioci ostaju obezbeđeni. Osim ako sud ne naloži drugačije, poveriočevo založno pravo će proći kroz stečaj neizmenjeno. To znači da ako dužnik zapadne u docnju za obezbeđeni dug, poverilac ipak može da realizuje ili zapleni jemstvo (iako će za to morati da sačeka da se ukine automatsko mirovanje), iako je dužnikova lična odgovornost brisana njegovim razrešenjem od dugovanja. Dužnik može da podnese predlog da izbegne ili ukloni nalog koji narušava njegova oslobađanja. Drugi izuzetak, jedinstven za postupak likvidacije, jeste otkup ličnih predmeta koji su obično izuzeti od izvršenja shodno Zakonu o izvršnom postupku. (National Consumer Law Center (NCLC), 2015; National Consumer Law Center (NCLC), 2015)

C. Prodaja imovine

Upravnik je odgovoran za organizovanje prodaje imovine dužnika u postupku likvidacije.

Prodaja imovine može se obaviti putem organizovanja **javne licitacije**, ili angažovanja *aukcijske kuće*, ili se mogu organizovati *drugi načini javnih ponuda* za prodaju imovine organizacije.

Prilikom utvrđivanja minimalne cene za prodaju imovine organizacije, upravnik će kao osnovu uzeti procenu te imovine od strane angažovanog stručnjaka i potrudice se što više može da početna cena imovine bude na nivou *ili približna iznosu* duga organizacije u stečaju. Jedino ako se ne može dostići nivo iznosa približan visini duga, upravnik će da zatraži od suda da dozvoli prodaju imovine po najvišoj ceni ponuđenoj na tržištu i bez postupka javne ponude.

D. Rešavanje potraživanja.

Potraživanja se namiruju shodno listi prioriteta objašnjenom u Poglavlju IV, Deo D, ovog Priručnika. Namirenje potraživanja naniže kategorije vrši se jedino nakon potpunog namirenja potraživanja viših kategorija.

Primer: *Imovina dužnika Pako A.D. je likvidirana. Neto iznos prihoda od prodaje imovine iznosi 240.500,00 evra. Obezbeđena potraživanja prema Pako A.D. iznose 195.500,00 evra. Zatim, tu su 5.000 evra za plate i zarade za upravnika iz prethodnog perioda koje još nije primio, 50.000 evra su potraživanja deoničara Pako A.D., 4.000 evra za isplate stručnjacima koje je angažovao upravnik tokom vođenja predmeta; zatim 5.000 evra duga za bankovne kartice, 15.000 evra za troškove upravnika, 15.000 evra za troškove održavanja načinjene pre likvidacije stečajne mase, 10.000 evra za sudske troškove.*

Ta potraživanja su namirena na sledeći način:

		<u>Preostalo</u>
1. Obezbeđena potraživanja	€ 195,500	€ 45,000
2.1. Sudski troškovi	€ 10,000	€ 35,000
2.2. Troškovi upravnika	€ 15,000	€ 20,000
2.3. Honorar upravnika	€ 5,000	€ 15,000
2.4. Troškovi održavanja	€ 15,000	€ 0
2.5. Isplata stručnjacima	€ 4,000	Neplaćeno
3. Dug sa kreditne kartice	€ 5,000	Neplaćeno
4. Potraživanja deoničara	€ 50,000	Neplaćeno

Kad su resursi nedovoljni za namirenje u celosti svih potraživanja u određenoj kategoriji, potraživanja iz te kategorije biće namirena srazmerno iznosu svakog potraživanja.

Primer: Posle namirenja potraživanja višeg prioriteta, preostalo je 5.000 evra za namirenje kategorije neobezbeđenih potraživanja:

POTRAŽIVANJE 1 = €4,000 44,4% evra 44,4% od ukupnih neobezbeđenih potraživanja

POTRAŽIVANJE 2 = 3.000 evra 33,3% od ukupnih neobezbeđenih potraživanja

POTRAŽIVANJE 3 = 1.000 evra 11,1% od ukupnih neobezbeđenih potraživanja

POTRAŽIVANJE 4 = 500 evra 5,6% od ukupnih neobezbeđenih potraživanja

POTRAŽIVANJE 5 = 500 evra 5,6% od ukupnih neobezbeđenih potraživanja

UKUPNO = 9,000 evra 100% od ukupnih neobezbeđenih potraživanja

Potraživanja su namirena na sledeći način:

POTRAŽIVANJE 1 DOBIJA $5.000 \times 0,444 = 2.220$ evra

POTRAŽIVANJE 2 DOBIJA $5.000 \times 0,333 = 1.665$ evra

POTRAŽIVANJE 3 DOBIJA $5.000 \times 0,111 = 555$ evra

POTRAŽIVANJE 4 DOBIJA $5.000 \times 0,056 = 280$ evra

POTRAŽIVANJE 5 DOBIJA $5.000 \times 0,056 = 280$ evra

UKUPNO 5.000 evra

Nažalost, procedure isplate potraživanja i dalje su definisani pravilima izvršenja, koja moraju da se pripreme u budućnosti. Bez procedure za isplatu potraživanja, proces njihovog ispunjenja ostaje blokiran.

E. Preinačenje predmeta likvidacije u reorganizaciju

Po odobrenju suda, upravnik bi mogao da preinači predmet likvidacije u predmet reorganizacije, ako može da dokaže sudu da bi neobezbeđeni poverioci u velikoj meri ostvarili namirenje svojih potraživanja. Posle preinačenja u reorganizaciju, upravnik *nastavlja* da radi kao zastupnik stečajne mase.

F. Raspodela - načelo jednakosti raspodele

Raspodela se neće vršiti nijednoj klasi neobezbeđenih potraživanja ili vlasničkih udela sve dok se ne podmire u celosti poverioci sa priznatim potraživanjima iz svih klasa sa višim prioritetom. Izvršenom raspodelom smatraće se svaka vrsta isplate koju je dobio poverilac po osnovu obaveze dužnika iz bilo kog drugog izvora prema stečajnoj masi. Ako nema dovoljno sredstava za punu isplatu celoj klasi poverilaca, raspodela se vrši prema načelu jednakosti među poveriocima iz date klase.

G. Prioritet potraživanja i raspodela

Obezbeđena potraživanja imaju prioritet nad neobezbeđenima.

Neobezbeđena potraživanja u likvidaciji imaju prioritet nad vlasničkim udelima, a upravnik može da izvrši raspodelu neobezbeđenih potraživanja kad izvrši raspodelu obezbeđenih potraživanja, ili kad rezerviše adekvatan iznos za isplatu obezbeđenih potraživanja.

Pretpostavka je da sva neobezbeđena potraživanja imaju isti prioritet za raspodelu, osim ako je drugačije propisano ovim zakonom. Slede prioriteti među neobezbeđenim potraživanjima:

1. prvo se isplaćuju *administrativni troškovi*;
2. drugo, plaćaju se potraživanja za *porodično izdržavanje* i naknadu štete žrtvama;
3. treće, *potraživanja iz radnog odnosa*;
4. četvrta za isplate su *poreska* potraživanja;
5. na kraju, *preoistala neobezbeđena potraživanja*.

Administrativni troškovi obuhvataju:

- zarade ostvarene posle otvaranja stečajnog predmeta;
- poreske obaveze nastale od trenutka otvaranja stečajnog predmeta;
- potraživanja povezana sa zajmovima ili kreditima za koje je zastupnik stečajne mase dobio odobrenje suda; i
- honorare i troškove stručnjaka zaposlenih uz odobrenje suda uključujući, bez ograničenja, naknade za sve upravnike ili stručnjake za sve honorare i naknade nastale posle otvaranja stečajnog predmeta.

Potraživanja po osnovu porodičnog izdržavanja i naknade žrtvama obuhvataju:

- sva potraživanja nastala pre pokretanja stečajnog postupka, a povezana sa razvodom, starateljstvom nad decom, alimentacijom
- druga pitanja uređena Zakonom o porodici.
- potraživanja za naknadu žrtvama, nastala iz kriminalnih radnji dužnika.

Potraživanja iz radnog odnosa obuhvataju sva potraživanja koja su pokrenuli zaposleni pre pokretanja stečajnog postupka, za zaposlene koji su bili angažovani za dužnika ugovorom o radu, u skladu sa odredbama Zakona o radu na Kosovu.

Poglavlje IX:

Razrešenje od dugova i postupak likvidacije.

A. Razrešenje od dugova.

U idealnoj situaciji, većina vrsta stečajnih predmeta završava se „razrešenjem“ dužnika od mnogih ili svih njegovih ranijih dugovanja. Uopšteno govoreći, razrešenje

- Poništava neku presudu u meri u kojoj je takva presuda utvrđivanje lične odgovornost dužnika u odnosu na razrešeni dug; i
- Deluje kao sudska zabrana da se započne ili nastavi neka radnja ili da se deluje u cilju naplate ili povraćaja duga od kojeg je dužnik oslobođen. (Kevin M. Lewis, 2018).

Nalog za razrešenje ne razrešava potraživanja prema dužniku koja nastanu nakon što je podneo predlog za stečaj. Zatim, uz izvesne izuzetke, založno pravo nad dužnikovom imovinom obično „ostaje na snazi uprkos nastanku stečajnog razrešenja od dugova“. Pored toga, pod određenim okolnostima, sud može da uskrati razrešenje dužniku koji bi inače možda ispunjavao uslove da ga dobije. Na primer, sud može da uskrati razrešenje dužnicima koji se neprimereno ponašaju u stečajnom predmetu ili se na drugi način ne pridržavaju izvesnih zahteva iz Zakona o stečaju. **Dužnik koji prijavi stečaj drugi put vrlo brzo nakon razrešenja u ranijem predmetu stečaja može takođe da ne ispunjava uslove za isto (period od 10 godina između stečajnih postupaka).** Drugi slučajevi u kojima sud može da izuzme dužnika od razrešenja od dugova obuhvataju:

- Kad dužnik nije saradivao sa upravnikom;
- Kad je dužnik sakrio bilo koji iznos imovine od poverilaca, suda, ili upravnika;
- Kad je dužnik podneo u predmetu bilo kakav lažan, prevaran ili obmanjujući dokument;
- Kad je dužnik izmenio ili na bilo koji način promenio svoje knjige i poreske evidencije unutar jedne (1) godine pre otvaranja stečajnog predmeta tako da je te knjige i evidencije učinio netačnim, obmanjujućim ili prevarnim; i
- Kad dužnik nije uredno vodio knjige i poreske evidencije unutar jedne (1) godine pre otvaranja stečajnog postupka.

Dužnik fizičko lice dobiće razrešenje od svih potraživanja koja su postojala tokom ili pre otvaranja stečajnog postupka do otvaranja stečajnog postupka. Dužnik fizičko lice dobiće razrešenje od svih dugovanja stvorenih do:

- trenutka potvrđivanja plana reorganizacije; ili
- trenutka zaključenja predmeta likvidacije..

Dužnik koji nije fizičko lice dobiće razrešenje od svih potraživanja koja su postojala do:

- trenutka potvrđivanja plana reorganizacije; ili
- trenutka zaključenja predmeta likvidacije ili do obaveštavanja privrednog registra i Poreske uprave o zaključenju predmeta, u zavisnosti od toga šta se prvo dogodi.

B. Zaključenje predmeta.

Na osnovu člana 103. Zakona o stečaju, sud može da zaključi predmet ili kad je:

1. upravnik pretvorio svu imovinu iz stečajne mase u gotovinu, ili pretvorio svu onu imovinu koja se može pretvoriti u gotov novac i raspodelio svu imovinu iz stečajne mase poveriocima; ili
2. upravnik obavestio sud da dalje vođenje predmeta neće doneti nikakvo materijalno povećanje za raspodelu neobezbeđenim poveriocima.

C. Posebne odredbe o različitim vrstama privrednih društava.

Korporacije (d.o.o. i A.D.)

Upravnik će preduzeti mere da raspusti i ugasi postojanje korporacije bez potrebe da sazove neki obavezan sastanak vlasnika kapitala; pod uslovom da upravnik pošalje obaveštenje privrednom registru i poreskoj upravi o zaključenju predmeta.

Jedino upravnik ima pravo da prijavi potraživanja koja proističu iz drugog zakona osim Zakona o stečaju, u ime poverilaca a prema deoničarima, službenicima, direktorima, agentima ili višim menadžerima društva sa ograničenom odgovornošću. Pravo da prijavi potraživanja ističe u trenutku zaključenja stečajnog predmeta ili najmanje dve (2) godine od dana otvaranja stečajnog predmeta.

Opšte i ograničeno partnerstvo

Kad je dužnik generalni partner u opštem partnerstvu osnovanom prema Zakonu o privrednim društvima, tada u trenutku zaključenja predmeta a u skladu sa odredbama propisanim u tom Poglavlju i u skladu sa Zakonom o privrednim društvima, upravnik preduzima sve potrebne radnje da prekine postojanje opšteg partnerstva a da ne mora pri tom da saziva sastanak partnera. Radnje koje je preduzeo upravnik za raskid partnerstva moraju da sadrže obaveštavanje privrednog registra i poreske uprave u pogledu zaključenja predmeta.

Jedino upravnik ima pravo da prijavi potraživanja koja proističu iz drugog zakona osim Zakona o stečaju, u ime poverilaca a prema promoterima, partnerima, službenicima, direktorima, agentima ili višim menadžerima opšteg partnerstva. Pravo da prijavi potraživanja ističe u trenutku zaključenja stečajnog predmeta ili najmanje dve (2) godine od dana otvaranja stečajnog predmeta. Iznos takvog potraživanja biće ograničen na iznos za koji generalni partner odgovara lično i neograničeno za plaćanje, u skladu sa drugim važećim zakonima na Kosovu.

Upravnik ima potraživanje prema imovini svakog generalnog partnera u takvom generalnom ili ograničenom partnerstvu, za pokrivanje iznosa svih potraživanja poverilaca prema generalnom ili ograničenom partnerstvu. Kod raspodele poveriocima, upravnikovo potraživanje na osnovu ovog odeljka ima pravo na isti tretman kao i bilo koje drugo potraživanje. Ako iznos koji upravnik povratiti po osnovu imovine bude veći od nepodmirenih iznosa, sud će posle održanog ročišta da utvrdi razumnu raspodelu tako ostvarenog viška a upravnik će zatim da raspodeli taj višak generalnim partnerima u skladu sa odlukom suda.

Samostalna preduzeća

Posle dobijanja otpusta ili zaključenja predmeta, dužnik fizičko lice ko je samostalno preduzeće prestaće da posluje pod bilo kojim trgovačkim imenom i bilo kojim nazivom korišćenim u poslovanju i svakim sličnim nazivom pre dobijanja otpusta ili zaključenja predmeta.

Posle obaveštenje i ročišta, sud može da dopusti upravniku da dužniku ili bilo kom drugom zainteresovanom subjektu proda trgovačko ime ili elemente poslovanja koje je dužnik koristio pre otpusta.

Poglavlje X:

MSP i skraćeni postupak

A. Kriterijumi za MSP

Prema Zakonu o stečaju na Kosovu, MSP su određeni kao preduzeća koja imaju 25 ili manje zaposlenih i promet manji od 1,000.000 evra. Ako se dužnik kvalifikuje, može da bira da ima tretman shodno posebnim pravilima za MSP. Odluku da ga tretiraju shodno pravilima za MSP mora da donese u roku od deset dana od otvaranja predmeta. Ipak, čak i kada se odluči na to i dalje će važiti odredbe o reorganizaciji osim ukoliko nije navedeno nešto drugo. Na primer, pravilo koje je isto u obe vrste predmeta je *test najboljeg interesa poverilaca*: predlagač plana mora da dokaže da imovina koja se deli i koja će se deliti na osnovu plana mora, za svakog poverioca, da bude jednaka ili veća od one koju bi poverilac bio dobio da je predmet u postupku likvidacije.

Ako dužnik odabere tretman za MSP, postoji nekoliko glavnih razlika u odnosu na redovan postupak reorganizacije. Prva razlika u predmetu za MSP je njegova brzina. MSP treba da podnese plan u roku od trideset dana od otvaranja predmeta, a sud, na zahtev zainteresovane strane, mora da odbaci predmet ako plan ne bude potvrđen u roku od šezdeset dana od otvaranja.

B. Imenovanje posmatrača

Druga razlika je u tome što sud za svaki predmet sa MSP imenuje posmatrača, odabranog sa spiska redovnih likvidacionih upravnika. Taj posmatrač konsultuje se sa dužnikom o poslovnim pitanjima i sadržajem plana koji treba podneti. Posmatrač je još odgovoran da proceni izvodljivost plana. Pojednosti o posmatraču dati su u Poglavlju II, Deo C ovog Priručnika.

C. Promena tradicionalnog glasanja poverilaca

Za razliku od pravila proste većine za redovne reorganizacije, sud će da potvrdi plan reorganizacije MSP samo ako ga usvoji 75% od svih obezbeđenih klasa koje glasaju, i usvoje najmanje 33% od svih neobezbeđenih klasa koje glasaju (videti Zahteve za glasanje u Poglavlju VI, Deo C ovog Priručnika). Ovo donekle neuobičajeno glasanje motivisano je spoznajom da na Kosovu MSP ne može opstati bez podrške svoje banke ili drugog obezbeđenog poverioca. Može se reći da bi za MSP bilo nerealan da umanje dug prema banci. Nizak procenat propisan za neobezbeđene klase odražava potrebu za izvesnom podrškom, ali ako tri četvrtine ili više obezbeđenih poverilaca podrži plan, te ako je zadovoljen test najboljeg interesa poverilaca (što je takođe jedan od zahteva), onda su i neobezbeđeni poverioci zaštićeni.

Dužnik MSP koji traži pomoć na osnovu Poglavlja II Zakona o stečaju (Skraćeni postupak za MSP) treba da ispuni drugačije zahteve za odobrenje plana reorganizacije. Član 14. Zakona o stečaju propisuje da dužnik MSP može da potvrdi plan i bez ispunjenja svih zahteva iz Poglavlja VI Zakona o stečaju (zahtevi su napred nabrojani), ako sud utvrdi da je ispunjen svaki od sledećih uslova:

- da je u roku od deset (10) dana od otvaranja stečaja sudu podneo pisani zahtev za primenu Poglavlja II;
- da je posmatrač sudu podneo izveštaj o izvodljivosti plana i da je taj izveštaj prosleđen svim zainteresovanim stranama pre početka procedure glasanja;

- da je poslat na glasanje svim poveriocima na koje plan ima uticaja, te da je plan usvojen sa:
 - sedamdeset pet procenata (75%) od svih klasa obezbeđenih poverilaca; i
 - da najmanje 33,33% svih neobezbeđenih poverilaca glasa za plan;
- Sud će da zaključi da je plan izvodljiv:
 - ako posmatrač nije podneo izveštaj (a plan se smatra izvodljivim jer nije bilo reagovanja od strane posmatrača);
 - ako najmanje pedeset procenata (50%) svih neobezbeđenih poverilaca koji glasaju za plan prihvati taj plan;
 - u svim drugim slučajevima, dužnik mora da dokaže da je plan izvodljiv;
 - ili kad svi obezbeđeni poverioci koji glasaju za reorganizaciju usvoje taj plan.
- ako dužnik dokaže da će planom svim oštećenim poveriocima biti isplaćeno ne manje od onog što bi bili primili da se dužnik bio opredelio za likvidaciju.

D. Različit pristup utvrđivanju izvodljivosti

Razlika u odnosu na druge postupke je način da se zadovolji zahtev u pogledu izvodljivosti. To se može uraditi na četiri različita načina.

- Prvo, ako postoji jednoglasna podrška svih klasa obezbeđenih poverilaca, plan se smatra izvodljivim. Logika je da ako sve banke (ili banka koja je jedina) podrže plan, njihov sopstveni interes služi kao okvirni pokazatelj buduće izvodljivosti plana;
- Drugo, kad se dužnik odluči da poverioci glasaju za plan, od posmatrača se traži da uradi sopstvenu procenu izvodljivosti. Pošto se posmatrač biraju iz baze stečajnih upravnika, očekivano je da su upoznati sa takvim razmišljanjima. Međutim, ovde dejstvo posmatračevog odgovora izlazi izvan tradicionalne uloge: posmatrač piše izveštaj samo ako veruje da plan nije izvodljiv. U ovom slučaju ćutanje se smatra prećutnim odobrenjem izvodljivosti plana. Ova opcija je uneta radi uštede troškova. I
- Treće, ako neobezbeđeni poverioci usvoje plan glasovima 50% neobezbeđenih poverilaca, smatra se takođe da postoji izvodljivost. Logika ove metode je da pošto neobezbeđeni poverioci imaju zaštitu testa najboljeg interesa, kod svakog glasanja u stvari se radi o raspodeli viška uz neograničenost poslovanja. Tradicionalno, o tom višku se odlučuje i isti se deli većinom glasova. Uz većinu glasova neobezbeđenih poverilaca i nadvećinu glasova obezbeđenih poverilaca, bilo bi besmisleno trošiti vreme i sredstva za dokazivanje izvodljivosti.
- Na kraju, dužnik može da se odluči da dokaže izvodljivost kao da se ne radi o postupku za MSP.

E. Ukidanje pravila apsolutnog prioriteta za MSP

Ukidanje pravila apsolutnog prioriteta je novina u Zakonu o stečaju -- pravilo da sav dug mora da bude u celosti isplaćen ili dobijen pristanak pre nego što vlasnici kapitala zadrže nekakvu kamatu. Logika ovde je da nejasna oblast između vrednosti preduzetnika i subjekta ne opravdava nužnost da se zahteva puna isplata kao uslov za potvrđivanje. Na duže staze, osnovna zaštita je ona koju daje test najboljeg interesa. Ako se želi odgovornost vlasnika odnosno preduzetnika, poverilac je oduvek imao opciju da pregovara o ličnoj garanciji.

Bibliografija

- Centar za pravosuđe Gradske advokatske komore; Advokatska komora Njujorka. (2016). Osnove stečaja: Vodič za zaposlene čiji poslodavac prijavi stečaj (*Bankruptcy Basics: A guide for Employees whose Empliyer Files for Bankruptcy*). Njujork, NY: Fondacija Američki koledž za stečaj (American College of Bankruptcy Foundation).
- Kevin M. Luis (Kevin M. Lewis). (2018). Osnove stečaja: Bukvar (*Bankruptcy Basics: A Primer*). Vašington D.C.: Kongresna služba za istraživanje (www.crs.gov).
- Loson, E.G. (Lawson, E. G.) (2020). Vodič kroz pravo Eda Losona (EdLawson Law). Preuzeto sa: <http://www.edlawsonlaw.com/voluntary-involuntary-bankruptcy/>
- Lindi Sajmon (Lindsey Simon), A. P. (2019, 29. avgust). Razgovor (The Conversation). Preuzeto sa: Business & Economy: <https://theconversation.com/why-companies-file-for-bankruptcy-and-how-it-protects-both-debtors-and-creditors-113101>
- Nacionalni centar za potrošački pravo (National Consumer Law Center) (NCLC). (2015). Priručnik za obuku za besplatni program obuke za stečaj (Training Manual for Pro Bono Bankruptcy Training Program). Zadužbina za obrazovanje Nacionalne konferencije stečajnih sudija (Endowment for Education of the National Conference of Bankruptcy Judges). Preuzeto sa <https://www.nclc.org/images/pdf/bankruptcy/pro-bono/BankruptcyOverview-Module1.pdf>

Dodatak 1:

Odluka o odbijanju/odbacivanju predloga (koji je podneo dužnik)

III.EF.br. _____

OSNOVNI SUD U PRIŠTINI - Odeljenje za privredne sporove, sudija _____, odlučujući po predlogu predlagača _____, iz _____, na adresi „_____“ br. __, da pokrene stečajni postupak za „_____“ - kompanije sa poslovnim reg. br. _____, i sedištem u _____, koju zastupaju _____ punomoćnici iz _____, u prisustvu ovlašćenog stečajnog dužnika, ovlašćenog poverioca i stečajnog upravnika _____, na dan 8, juna 2018. godine, donosi ovo:

REŠENJE

- I. Ovim se ODBIJA kao potpuno neosnovan predlog podnosioca zahteva _____ za pokretanje stečajnog postupka, likvidaciju kompanije „_____“ sa poslovnim reg. br. _____, sa sedištem u _____, i za oslobađanje od svih finansijskih obaveza prema poveriocu _____, sa sedištem u _____.
- II. Podnosilac zahteva _____ obavezan je da stečajnom upravniku g./gospođi _____ uplati iznos od _____ evra na račun _____ kod _____ banke u Prištini.

Obrazloženje

Podnosilac zahteva / dužnik _____ u svojstvu vlasnika kompanije „_____“ d.o.o. sa poslovnim reg. br. _____, sa sedištem u _____, podneo je zahtev za pokretanje stečajnog postupka kao odgovor na nesolventnost dužnika. Podnosilac zahteva naveo je da je nesolventnost utvrđena zbog nemogućnosti da naplati potraživanja od svojih dužnika, to jest da plati zadocene dugove nekim svojim poveriocima, tako da je kompanija nesolventna da plati dug _____, sa sedištem u _____, tražeći da se kompanija _____ proglasi likvidiranom i da bude oslobođena svih finansijskih obaveza prema poveriocu.

Kompanija podnosilac zahteva nije tražila troškove stečajnog postupka.

Punomoćnik poverioca ostao je u celosti pri navodima iz podneska od _____, rekavši da firma „_____“ duguje _____ iznos od _____ evra i u potpunosti je osporio stečajni predlog i podržao zahtev stečajnog upravnika da se odbije postupak stečaja.

Stečajni upravnik je dana _____ predstavio finansijski izveštaj navodeći da dužnik nema dovoljno sredstava da obezbedi stečajni postupak i da je ta situacija nastala zato što dužnik nije deponovao prijavljeni osnivački kapital kompanije u iznosu od 10.000,00 evra. Naveo je da bi dužnik imao dovoljno sredstava da plati dug poveriocu samo da je bio deponovao osnivački kapital tako da je nesolventan zato što nije uplatio osnivački kapital, te je predložio sudu da odbaci predlog za stečajni postupak kao nedozvoljen jer dužnik ne ispunjava uslove iz Zakona o stečaju da se kvalifikuje kao dužnik.

Poveriočev punomoćnik nije tražio troškove stečajnog postupka.

U postupku odlučivanja u ovoj pravnoj stvari, sud je izveo sledeće dokaze:

- Uverenje,
- Poresku fakturu od,
- obrazac godišnje prijave i obrazac uplate poreza od,
- Finansijski izveštaj za kompaniju od,
- izvod o kapitalu na dan od:,
- bilans uspeha na dan od:,
- izvod o promeni kapitala na dan od:,
- izvod dugovanja od,
- opštu izjavu o drugim transakcijama i prijavu upravnika od,
- itd.

Sud je izveo predložene i izvedene doklaze, izjave punomoćnika parničnih stranaka i stečajnog upravnika u smislu člana 8. Zakona o stečaju (br. 05/L-083) i utvrdio sledeće činjenično stanje:

Iz izveštaja stečajnog upravnika od, sud je utvrdio da dobrovoljni dužnik odnosno podnosilac zahteva za pokretanje stečaja nema dovoljno sredstava koja bi obezbedila tok stečajnog postupka. On poseduje _____, što ne predstavlja materijalnu vrednost koja bi pokrila stečajni postupak. Kompanija dužnik registrovana je pri KAPR, a u njenim osnovnim aktima - početni osnivački kapital naveden je u iznosu od _____ evra. Međutim, [tj. jedini deoničar kompanije nikad nije deponovao taj iznos kapitala].

[Sud konstatuje da je deoničar zakonski obavezan da uplati osnivački kapital od 10.000,00 evra. Uplatom tog iznosa dobrovoljni stečajni dužnik može da isplati postojeći dug PUK i zatim nastavi da posluje ili da ode u dobrovoljnu likvidaciju u skladu sa Zakonom o privrednim društvima].

[Predlagač ili dobrovoljni stečajni dužnik podneo je zahtev za stečaj na osnovu člana 19. Zakona o stečaju tvrdeći da je nesolventan za plaćanje poreskih obaveza, što su obaveze koje su jednake iznosu osnivačkog kapitala kompanije, što je deoničar shodno zakonu bio obavezan da uplati].

[Dužnik nije preduzeo nikakvu radnju da ispuni zakonsku obavezu da uplati osnivački kapital iz kojeg bi bile isplaćivane obaveze kompanije, već se opredelio za stečaj da bi kao učesnik u stečaju bio oslobođen odnosno da ne bi vratio dug poveriocu. U ovom predmetu nesolventnost dužnika, prema navodima samog dužnika odnosno stečajnog predlagača, sastoji se u nemogućnosti da naplati dugovanja koja kompaniji duguju njeni dužnici].

Podnošenje prijave za likvidaciju ima za cilj da ukine deoničarevu odgovornost za dugove prema PUK, te stoga je sud utvrdio da zakonski uslovi za pokretanje stečajnog predmeta nisu ispunjeni, jer ne postoji nesolventnost dužnika (predlagača stečaja). Prema članu 90. Zakona o privrednim društvima (Zakon br. 02/L-123) propisano je sledeće: Vlasnik je u obavezi da kompaniji isplati u celosti sve doprinose po dospeću kako je propisano u statutu kompanije, ugovoru o osnivanju kompanije ili drugom ugovoru vlasnika. Ta obaveza ne prestaje smrću vlasnika, njegovom nesposobnošću niti drugom nemogućnošću plaćanja. Prema tome, deoničar je u obavezi da plati doprinose predviđene u osnivačkom dokumentu. Prema članu 79.4 Zakona o privrednim društvima, propisano je sledeće: Sve dok kompanija blagovremeno ne dostavi Registru dokaz o uplati osnivačkog kapitala, kompanija ne može da obavlja nikakvu poslovnu aktivnost na Kosovu. Svako ko preuzme radnje u ime kompanije nakon njene registracije ali pre nego što takav dokaz bude dostavljen Registru biće solidarno i lično odgovoran za potraživanja i obaveze proistekle iz takvih radnji, osim ukoliko je nešto drugo dogovoreno između odnosnih trećih lica. Nakon što kompanija dostavi Registru dokaz o uplati osnivačkog kapitala, kompanija može da preuzme odgovornost za bilo koje pojedinačno ili sva takva potraživanja i obaveze; u tom slučaju, kompanija će nakon toga biti jedina odgovorna za svako na taj način preuzeto potraživanje ili obavezu, te dakle, budući da deoničar nije deponovao iznos osnivačkog kapitala do visine od 10.000,00 evra, lično je odgovoran za obaveze prema PUK.

U osnivačkom aktu kompanije „_____“ d.o.o. od _____, odnosno u članu 14. Statuta piše: „Društvo sa ograničenom odgovornošću je kompanija čiji osnivač nije odgovoran za obaveze kompanije već snosi rizik za svoje poslovanje u meri u kojoj je uneo ulog u kompaniju. Ulozi članova kompanije čine njen osnivački kapital“, te prema tome, na osnovu člana 79. stav 4 Zakona o privrednim društvima i člana 14. osnivačkog akta kompanije dobrovoljni dužnik - deoničar snosi

odgovornost za obaveze u visini registrovanog kapitala, tako da u datom slučaju dužnik mora da zahteva uplatu osnivačkog kapitala od strane deoničara u iznosu od 10.000,00 evra i zatim isplati svoje obaveze prema PUK.

U ovom slučaju jedini poznati poverilac je PUK, a u slučaju nastavka postupka sredstva bi se naplatila od dužnikovog deoničara i bila bi potrošena na procesne troškove u stečajnom postupku. Budući da dužnik nema druge imovine, poverilac odnosno PUK bi morao da ostane sa neplaćenim dugom.

Na osnovu navedenog, sud se pozvao na član 21. Zakona o stečaju, koji propisuje sledeće: „Sud će odbaciti kao neprihvatljiv zahtev za pokretanje stečajnog postupka ako“ stav 1.2 „dužnik ne ispunjava uslove da bude dužnik u smislu ovog Zakona“.

Na osnovu svega navedenog, sud je utvrdio da jedini deoničar nije uplatio iznos osnivačkog kapitala te da je, na osnovu člana 79.4 Zakona o privrednim društvima i člana 14. Statuta kompanije, on lično odgovoran za svoje obaveze prema Poreskoj upravi Kosova u iznosu od _____ evra, tako da taj iznos treba da plati lično podnosilac zahteva za stečaj, odnosno jedini deoničar kompanije „_____“ d.o.o.

Na osnovu napred navedenih dokaza i činjenica, sud je odbacio zahtev za stečaj i odlučio kao u dispozitivu ovog rešenja, na osnovu člana 8. i člana 449. ZPP, člana 21. stav 1.2, člana 19. i člana 57 stav 2.4 Zakona o stečaju, kao i na osnovu članova 90. i 79.4 Zakona o privrednim društvima, jer je zahtev za dobrovoljnu likvidaciju podnet zbog neodgovarajuće i neadekvatne namere jer ne postoji nesolventnost dužnika, dok bi stečajni postupak oštetio poverioca, tako da dužnik ne ispunjava uslove da bude dužnik u smislu ovog zakona. Sud stoga smatra da nisu ispunjeni zakonski uslovi za pokretanje stečajnog predmeta.

OSNOVNI SUD U PRIŠTINI

Odeljenje za privredne sporove
III.EF.nr.1/2019, od _____

Sudija

PRAVNA POUKA: Žalba na ovo rešenje dozvoljena je u roku od 7 (sedam) dana od dana prijema, Apelacionom sudu Prištini, preko ovog suda.

Dodatak 2:

Odluka o konsolidaciji predmeta

EF. br. _____

OSNOVNI SUD U PRIŠTINI – Odeljenje za privredne sporove, sudija _____, u pravnoj stvari poverilaca 1. „XX“ _____ sa sedištem u _____ i „XY“ _____, sa sedištem u _____, i poverilaca 2. „CC“ i „DD“ sa sedištem u _____ tim redom, nakon razmatranja zahteva poverilaca za pokretanjem stečajnog postupka protiv dužnika „AA“ _____ sa sedištem u _____ i dužnika „BB“ _____ iz _____, sud je postupio u skladu sa članom 23. Zakona o stečaju (Zakon br. 05/L-083), i članom 387. tačka h ZPP, dana _____ i doneo ovo:

REŠENJE

Stečajni predmeti označeni sa EF.nr. _____ i Ef.nr. _____, ovim su spojeni - konsolidovani, te će se od sada ovi predmeti spojiti u postupku, dok će se stečajni postupak voditi pod brojem Ef.nr. _____

Obrazloženje

Pred ovim sudom na predlog poverilaca „XX“ _____ sa sedištem u _____ i „XY“ _____, sa sedištem u _____, Odlukom EF.br. _____ pokrenut je stečajni postupak protiv dužnika „AA“ _____ iz _____. Dalje, na predlog poverilaca 2. „CC“ i „DD“ sa sedištimama u _____, pokrenut je stečajni postupak protiv dužnika „BB“ _____ sa sedištem u _____.

Iz spisa predmeta vidi se da dve kompanije nad kojima je pokrenut stečajni postupak jesu dva povezana pravna lica zato što je _____ osnivač i jedini deoničar sa 100% udela u _____. Izvršenje potraživanja poverilaca prema te dve kompanije direktno je povezano sa ishodom stečajnog postupka druge kompanije, budući da dokazi pronađeni u spisima predmeta pokazuju da obe kompanije obavljaju zajedničke poslovne aktivnosti i pri tome koriste istu imovinu u vršenju svog poslovanja. Prema tome, stečajna masa svake od tih kompanija ne može se jasno izdvojiti i definisati. Štaviše, i jedna i druga kompanija garantovala je ispunjenje obaveza one druge kompanije stavljanjem zaloge na imovinu i interese one druge kompanije. Sledstveno tome, odvojeni tokovi njihovog stečajnog postupka ugrozili bi potraživanja poverilaca one druge kompanije.

Zato je sud, na osnovu svega navedenog, a na osnovu člana 23. Zakona o stečaju (Zakon br. 05/L-083), i člana 387. tačka h ZPP, odlučio da konsoliduje rešavanje tih pravnih stvari, budući da je reč o dva povezana pravna lica i potraživanjima poverilaca koja se mogu namiriti iz zajedničke imovine ta dva pravna lica.

OSNOVNI SUD U PRIŠTINI - ODELJENJE ZA PRIVREDNE SPOROVE

EF.br.01/2019;08/2019, od _____

Sudija

Pravna pouka: Protiv ovog Rešenja žalba nije dozvoljena.

Dodatak 3:

Odluka o usvajanju zahteva, otvaranju predmeta i uvođenju moratorijuma

EF.br.01/2019

OSNOVNI SUD U PRIŠTINI - Odeljenje za privredne sporove, sudija, odlučujući po zahtevu koji podnosi dužnik za dobrovoljnu reorganizaciju/likvidaciju o pokretanju stečajnog postupka _____ kompanije „_____“ sa sedištem u _____, ul., sa poslovnom reg. br., u prisustvu punomoćnika podnosioca zahteva, advokata _____ iz _____ i vlasnika/deoničara _____, na raspravi održanoj dana _____, donosi ovo:

REŠENJE

o pokretanju stečajnog postupka

I. Ovim se POKREĆE stečajni postupak nad društvom sa ograničenom odgovornošću „_____“ d.o.o. sa sedištem u _____.

II. Od dana donošenja ovog rešenja, sva imovina kompanije „_____“ _____ stavlja se pod MORATORIJUM i ovim se izdaje ZABRANA bez prethodnog upozorenja u pogledu:

- 2.1 početka ili nastavka bilo kakvog aspekta sudske, upravne ili druge radnje ili postupka vezano za dužnikove poslovne aktivnosti protiv dužnika ili njegove imovine, uključujući bilo kakvo zamrzavanje ili zaključavanje bankovnih računa koje je započeto ili moglo da bude započeto pre otvaranja ili pokretanja stečajnog postupka;
- 2.2 izvršenja, protiv dužnika ili njegove imovine, presude donete pre otvaranja ili pokretanja predmeta, u meri u kojoj je takvo izvršenje vezano za dužnikove poslovne aktivnosti;
- 2.3 bilo koje radnje uperene na pribavljanje u državinu ili vršenje kontrole nad imovinom iz stečajne mase;
- 2.4 bilo koje radnje uperene na stvaranje, upis ili izvršenje založnog prava nad imovinom iz stečajne mase;
- 2.5 bilo koje radnje uperene na stvaranje, upis ili izvršenje na imovini dužnika bilo kog založnog prava u meri u kojoj to založno pravo obezbeđuje potraživanje nastalo pre otvaranja stečajnog postupka i u meri u kojoj se odnosi na poslovne aktivnosti dužnika;
- 2.6 bilo koje radnje uperene na naplatu, procenu ili povraćaj potraživanja prema dužniku u meri u kojoj se odnosi na poslovne aktivnosti dužnika i u kojoj je to potraživanje nastalo pre otvaranja stečajnog postupka; i
- 2.7 bilo kojeg zahteva za prebijanje potraživanja dugovanog dužniku i vezanog za poslovne aktivnosti dužnika koji je nastao pre otvaranja stečajnog postupka.

III. Upravnik imenovan Rešenjem EF.br. _____, od _____, ovim se ovlašćuje da vodi stečajni postupak u skladu sa Zakonom br. 05/L-083 O STEČAJU.

IV. Sud poziva sve stranke sa potraživanjem prema dužniku „_____“ _____. sa poslovnim brojem _____, vlasnika _____, iz _____, na adresi „_____“ br._____, da podnesu pisane zahteve sudu u roku od 60 dana od prijema ovog rešenja.

IV. O ovom rešenju biće obavešteni Kosovska agencija za poslovne registre (KAPR), Kancelarija za zaloge, komercijalne banke na Kosovu, Kreditni registar pri Centralnoj banci Kosova i Poreska uprava Kosova.

Obrazloženje

Podnosilac prijave u svojstvu _____, u „_____“ kompaniji _____. sa poslovnim reg. br. _____, iz _____, podneo je zahtev za stečajni postupak zbog utvrđene ili neposredno predstojeće nesolventnosti u poslovanju kompanije. Naveo je da će prema analizi svog poslovanja uskoro postati nesolventan odnosno da je nesolventnost već nastupila jer kompanija nije platila svoje dospеле obaveze u zadatom roku.

Nakon ispitivanja spisa predmeta a na osnovu člana 8. stav 1 u vezi sa članom 18. i članom 19. Zakona o stečaju (Zakon br. 05/L-083), sud je utvrdio da je prijava za pokretanje stečajnog postupka osnovana, te je zato istu usvojio i odlučio kao u dispozitivu ovog rešenja, jer iz dokaza koje je izveo dužnik: _____, jasno je da je kompanija u poslednjih 6 meseci imala negativan saldo u bilansu stanja, te da bi nastavak poslovanja doveo do njene nesolventnosti jer ima mesečne obaveze od _____ evra, dok će prema finansijskoj prognozi njeni prihodi u narednom periodu nastaviti da opadaju sa mesečnih prihoda - u poslednjem mesecu u iznosu od _____ evra, da će se prihodi smanjiti za _____ evra svakog meseca, tako da će za ___ meseci njeni mesečni prihodi biti _____ evra. Budući da ima budžet/novčane rezerve za pokriće gubitka od _____ evra, proističe da će biti u stanju da podmiri svoje obaveze plaćanja svega ___ meseci iz poslovne rezerve te da će po isteku tog perioda biti nesolventna.

Sud je odlučio kao u tački II dispozitiva ovog rešenja na osnovu člana 26. Zakona o stečaju, koji propisuje da se sva potraživanja i postupci radi namirenja potraživanja prema dužniku obustavljaju.

Odluka iz tačke III dispozitiva doneta je u skladu sa odredbama člana 7. i člana 25. stav 2, tačka 2.3.

Sud je odlučio kao u tački IV dispozitiva ovog rešenja na osnovu članova 46. i 49. stav 4 Zakona o stečaju, koji propisuje da svi dokazi o potraživanju moraju da se dostave sudu najkasnije 60 dana od prijema obaveštenje o pokretanju stečajnog postupka.

Odluka iz tačke III dispozitiva doneta je u skladu sa odredbama člana 25. stav 2 Zakona o stečaju.

Na osnovu navedenog i na osnovu citiranih zakonskih odredbi, sud je odlučio kao u dispozitivu rešenja.

OSNOVNI SUD U PRIŠTINI

Odeljenje za privredne sporove

III.EF.1/2019, od _____

Sudija

PRAVNA POUKA: Žalba na ovo rešenje dozvoljena je u roku od 7 (sedam) dana od dana prijema, Apelacionom sudu Kosova u Prištini, preko ovog suda (član 8.3 Zakona o stečaju). Žalba ne zadržava izvršenje ovog rešenja (član 8.5 istog zakona).

Dodatak 4:

4.1 Sudsko OBAVEŠTENJE za privredni registar, registar zaloga, poresku upravu i komercijalne banke

EF.br. _____

OSNOVNI SUD U PRIŠTINI - Odeljenje za privredne sporove, sudija, odlučujući po zahtevu koji je podneo dužnik za dobrovoljno pokretanje tražeći pokretanje postupka stečaja i likvidacije kompanije „_____“ sa sedištem u _____, ul., sa poslovnom reg. broj, na vanparničnoj sednici, dana _____, na osnovu odredava člana 25. stav 2 tačka 2.1 Zakon o stečaju (Zakon br. 05/L-083):

OBAVEŠTENJE

o pokretanju stečajnog postupka

Predlagač /dužnik _____, dana _____ podneo je zahtev za dobrovoljno pokretanje postupka stečaja i likvidacije za kompaniju „_____“ čije je sedište u _____, ul.,

Osnovni sud u Prištini - Odeljenje za privredne sporove, svojim Rešenjem III.EF.br.01 / 2019, od _____, odlučio je da pokrene stečajni postupak za kompaniju „_____“, koja se nalazi u _____, ul., sa poslovnom reg. br.

Ovim se Privredni registar, Registar zaloga, komercijalne banke, Centralna banka, Kreditni registar i Poreska uprava Kosova OBAVEŠTAVAJU o pokretanju stečajnog predmeta.

Po prijemu ovog OBAVEŠTENJA koje je izdao Sud, Privredni registar, Registar zaloga, komercijalne banke, Kreditni registar i Poreska uprava OBAVEZNI SU da u svoje evidencije unesu napomenu o pokretanju stečajnog postupka za kompaniju „_____“ sa sedištem u _____, ul., sa poslovnom reg. br. i da se pridržavaju obaveza koje proističu iz odredaba Zakona o stečaju (Zakon br. 05/L-083).

Priloženo uz ovo Obaveštenje je Rešenje o pokretanju stečajnog postupka III.EF. _____, od _____.

Sudija

4.2 O B A V E Š T E N J E o javnom oglašavanju pokretanja stečajnog postupka

EF.br. _____

OSNOVNI SUD U PRIŠTINI - Odeljenje za privredne sporove, sudija, odlučujući po zahtevu koji je podneo dužnik za dobrovoljno pokretanje tražeći pokretanje postupka stečaja i likvidacije kompanije „_____“ sa sedištem a adresi _____, ul., sa poslovnom reg. broj, na vanparničnoj sednici, dana _____, na osnovu odredava člana 25. stav 2 tačka 2.2 Zakon o stečaju (Zakon br. 05/L-083) izdaje sledeće:

O B A V E Š T E N J E

o javnom oglašavanju pokretanja stečajnog postupka

Predlagač /dužnik _____, dana _____ podneo je zahtev za dobrovoljno pokretanje postupka stečaja i likvidacije za kompaniju „_____“ čije je sedište u _____, ul.,

Osnovni sud u Prištini - Odeljenje za privredne sporove, svojim Rešenjem III.EF.br.01 / 2019, od _____, odlučio je da pokrene stečajni postupak za kompaniju „_____“, koja se nalazi u _____, ul., sa poslovnom reg. br.

O B A V E Š T A V A J U SE svi potencijalni poverioci da dostave sudu svoja potraživanja u roku od 60 dana od dana objavljivanja obaveštenja. Zadocnela potraživanja neće se uzeti u razmatranje.

Poverioci mogu da pošalju svoje zahteve na adresu: Osnovni sud u Prištini - Odeljenje za privredne sporove, Palata pravde, Zgrada A, Ajvalija - Priština

Obaveštenje će biti objavljeno na oglasnoj tabli Suda i u najmanje dva (2) dnevna lista.

Sudija

Dodatak 5:

Odluka o imenovanju upravnika

EF.br. _____

OSNOVNI SUD U PRIŠTINI - Odeljenje za privredne sporove, sudija _____, odlučujući po zahtevu koji je podneo _____ tražeći pokretanje postupka stečaja i likvidacije kompanije „_____“ sa sedištem u _____, ul. _____, sa poslovnom reg. br. _____, na vanparničnoj sednici, dana _____, doneo je sledeće:

REŠENJE

o imenovanju stečajnog upravnika

- I. STEČAJNI UPRAVNIK ovim je imenovan da upravlja kompanijom „_____“ sa sedištem u _____, ul. _____, sa poslovnom reg. br. _____, a za upravnika IMENUJE SE g./gospođa _____, kao stečajni upravnik sa licencom Ministarstva pravde.
- II. Upravnik ima sva prava da odmah preuzme u posed kompletnu imovinu kompanije „_____“ čije se sedište nalazi u _____, ul. _____, sa poslovnom reg. br. _____, vlasnika _____, a isti je obavezan da vrši svoja ovlašćenja u skladu sa Zakonom o stečaju i da radi profesionalno, delotvorno i nepristrasno.
- III. Vlasnik-deoničar kompanije je u obavezi da u potpunosti poštuje ovlašćenja upravnika pod pretnjom trpljenja pravnih posledica.
- IV. Nagrada za rad i troškovi upravnika biće utvrđeni posebnom odlukom.

Obrazloženje

Podnosilac zahteva u svojstvu vlasnika kompanije „_____“ sa sedištem u _____, ul. _____, sa poslovnom reg. br. _____, podneo je zahtev za otvaranje stečajnog postupka i imenovanje stečajnog upravnika.

Dana _____, sud je doneo rešenje kojim je prihvatio zahtev za pokretanje stečajnog postupka nakon što je utvrdio da su ispunjeni posebni uslovi i ovim je imenovao upravnika kao što je odlučeno tim rešenjem, u skladu sa odredbama člana 7. i člana 25. stav 2, tačka 2.3 Zakona o stečaju (Zakon br. 05/L-083) koji propisuje da sud, u postupku stečaja dužnika, imenuje zastupnika stečajne mase, odnosno upravnika, kojem ovaj zakon dodeljuje posebna ovlašćenja u stečajnom postupku, kao što je odlučeno u dispozitivu ovog rešenja, kao i druge dužnosti propisane u odredbama članova 88. i 89. Zakona o stečaju (Zakon br. 05/L-083).

OSNOVNI SUD U PRIŠTINI

Odeljenje za privredne sporove
III. EF. _____ dana _____

Sudija

PRAVNA POUKA: Protiv ovog Rešenja žalba nije dozvoljena.

Dodatak 6:

Odluka o razrešenju upravnika i imenovanju novog upravnika

EF.br. _____

OSNOVNI SUD U PRIŠTINI - Odeljenje za privredne sporove, sudija, odlučujući po zahtevu koji je podneo _____ za pokretanje postupka stečaja i likvidacije kompanije „_____“ sa sedištem u _____, ul. _____, sa poslovnom reg. br. _____, na vanparničnoj sednici, dana _____, doneo je sledeće:

REŠENJE

O razrešenju stečajnog upravnika i imenovanju novog upravnika

- I. STEČAJNI UPRAVNIK ovim je razrešen upravljanja kompanijom „_____“ sa sedištem u _____, ul. _____, sa poslovnom reg. br. _____, prethodno imenovan za upravnika Odlukom Ef. br. ___ od ____.
- II. I. STEČAJNI UPRAVNIK ovim je imenovan da upravlja kompanijom „_____“ sa sedištem u _____, ul. _____, sa poslovnom reg. br. _____, a za upravnika IMENUJE SE g./gospođa _____, kao stečajni upravnik sa licencom Ministarstva pravde.
- III. Upravnik ima sva prava da odmah preuzme u posed kompletnu imovinu kompanije „_____“ čije se sedište nalazi u _____, ul. _____, sa poslovnom reg. br. _____, vlasnika _____, a isti je obavezan da vrši svoja ovlašćenja u skladu sa Zakonom o stečaju i da radi profesionalno, delotvorno i nepristrasno.
- IV. Vlasnik-deoničar kompanije je u obavezi da u potpunosti poštuje nadležnosti novog upravnika pod pretnjom trpljenja pravnih posledica.
- V. Nagrada za rad i troškovi upravnika biće utvrđeni posebnom odlukom.

Obrazloženje

Podnosilac zahteva u svojstvu poverioca/deoničara/menadžera kompanije „_____“ sa sedištem u _____, ul. _____, sa poslovnim reg. br. _____, podneo je zahtev za otvaranje stečajnog postupka i imenovanje stečajnog upravnika.

Dana _____, sud je doneo rešenje kojim je usvojio zahtev za pokretanje stečajnog postupka nakon što je utvrdio da su ispunjeni uslovi za otvaranje stečajnog postupka, dakle, putem Rešenja Ef.br.____ od _____. Za upravnika imenovao je g./gospođu _____.

Nakon što je proučio zahtev poverilaca i rešenje sa odvojenog sastanka poverilaca o razrešenju upravnika, sud je utvrdio da je zahtev za razrešenjem opravdan jer upravnik nije u pšotpunosti i profesionalno obavljao svoje dužnosti u stečajnom postupku kompanije „_____“ sa sedištem u _____, ul. _____.

Prema tome, na osnovu navedenog, sud je postupio u skladu sa članom 87. u vezi sa članom 7. i članom 25. stav 2, tačka 2.3 Zakona o stečaju (Zakon br. 05/L-083) i odlučio kao u dispozitivu ovog rešenja, o razrešenju stečajnog upravnika i imenovanju novog upravnika, koji će da vrši sva prava i dužnosti u stečajnom postupku, u skladu sa odredbama Zakona o stečaju (Zakon br. 05/L-083).

OSNOVNI SUD U PRIŠTINI

Odeljenje za privredne sporove
III. EF. 1/2019 dana _____

Sudija

PRAVNA POUKA: Protiv ovog Rešenja žalba nije dozvoljena.

